

Különjelentés

Szinergiák a Horizont 2020 és az európai strukturális és beruházási alapok között

A szinergiák lehetőségét még nem aknázzák ki maradéktalanul

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Összefoglaló	I–IX
Bevezetés	01–09
A Horizont 2020 és a strukturális alapok a kutatás és az innováció szolgálatában	01–08
Feladatok és felelősségi körök	09
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	10–12
Észrevételek	13–77
A szinergiák kialakítását elősegítő tényezők nem mindegyike kapott kellő figyelmet	13–39
A Bizottság reagált a szabályok és rendelkezések szinergiateremtést gátló hiányosságaira	15–17
Az esb-alapok és a Horizont 2020 irányításában részt vevő szervek alig működtek együtt	18–24
A szinergiák azonosítását és nyomon követését akadályozta a megfelelő adatok hiánya	25–32
Az irányító hatóságok kevésbé veszik igénybe a kapacitásépítési intézkedéseket	33–39
A stratégiai dokumentumokban előírányzott szinergiák különböző mértékben valósultak meg	40–77
Az esb-alapok stratégiai dokumentumai előírányoztak szinergiákat, de változó szintű részletességgel	43–49
A tervezett felfelé irányuló szinergiákat általában végrehajtották	50–54
Hiányoztak a lefelé irányuló szinergiák	55–67
A kiválósági pecsét nyújt lehetőségeket, de azokat csak kevésbé aknázták ki	68–77
Következtetések és ajánlások	78–90

Mellékletek

I. melléklet. A Horizont 2020 és a kohéziós politikát végrehajtó alapok közötti különbségek

II. melléklet. Statisztika

III. melléklet. Módszertan

IV. melléklet. Szinergiák az uniós rendeletekben: 2014–2020-as időszak kontra 2021–2027-es időszak

Betűszavak és rövidítések

Glosszárium

A Bizottság válaszai

Időrendi áttekintés

Ellenőrző csoport

Összefoglaló

I Az Európa 2020 stratégiában a Bizottság hangsúlyozta, hogy a kutatásnak és az innovációnak kiemelkedő szerep jut a társadalmi és gazdasági jólét és a környezeti fenntarthatóság kialakításában. A kutatást és az innovációt két fő alap támogatta: a Horizont 2020 elnevezésű nyolcadik uniós kutatási és innovációs keretprogram, 76,4 milliárd euró költségvetési előirányzattal, valamint az európai strukturális és beruházási alapok (**esb-alapok**), elsősorban az Európai Regionális Fejlesztési Alap, amelyből közel 41,0 milliárd eurót kötöttek le kutatási és innovációs tevékenységekre. Jóllehet a Horizont 2020 és az esb-alapok egyaránt támogatták a kutatást és az innovációt, célkitűzéseiket, végrehajtásukat, irányítási módjukat és prioritásaikat tekintve eltértek egymástól.

II Első alkalommal a Horizont 2020 és az esb-alapok 2014–2020-as időszakra szóló jogi kerete tartalmazta azt a konkrét felhívást, hogy teremtsenek szinergiákat a két program között. A szinergia azt jelenti, hogy két vagy több program együttesen nagyobb hatást ér el, mint az egyes beavatkozások külön-külön. A szinergia igen különböző formákat ölthet, például az esb-alapok támogathatják a kutatás terén folyó kapacitásépítési tevékenységeket, hogy növeljék a kedvezményezettek esélyét arra, hogy később a kompetitív Horizont 2020-finanszírozáshoz is hozzájussanak (felfelé irányuló szinergiák), vagy az esb-alapok finanszírozhatják a Horizont 2020 projektek eredményeinek kiaknázását vagy továbbfejlesztését (lefelé irányuló szinergiák).

III Különjelentésünk a legfrissebb a Számvevőszék azon kiadványainak sorában, amelyek a kutatási és innovációs tevékenységekhez nyújtott uniós támogatást veszik górcső alá, és kiegészíti a Horizont 2020-ban való részvétel bővítését célzó intézkedésekről szóló [15/2022. sz. különjelentésünket](#).

IV Az ellenőrzés során értékeltük, hogy a Bizottság és az érintett nemzeti/regionális végrehajtó hatóságok megfelelő intézkedésekkel igyekeztek-e szinergiákat teremteni a Horizont 2020 és az esb-alapok között. Megvizsgáltuk, hogy ezek a szervek kellő jelentőséget tulajdonítottak-e a szinergiák kialakítását elősegítő tényezőknek, és hogy terveztek-e meg és hajtottak-e végre szinergiák megteremtésére irányuló intézkedéseket.

V Megállapítottuk, hogy egyes, a szinergiák kialakítását elősegítő tényezők még nem valósultak meg teljes mértékben, és a végrehajtás a szinergia típusától függően változó volt. Például a két program jogi keretei közötti különbségeken túlmenően, amelyeket a Bizottság a 2021–2027-es időszakra vonatkozóan már kezelt, a két program kutatás és

innováció területén tevékenykedő érdekelt felei továbbra is csak korlátozottan működtek együtt. A Bizottság és a nemzeti/regionális hatóságok számára megnehezítette a lehetséges szinergiák azonosítását és feltárását, hogy az esb-alapok projektjeire vonatkozóan nem állt rendelkezésre a Horizont 2020 program adatbázisával átjárható, integrált adatbázis. Ráadásul a szinergiákat nyomon követő rendszer híján a Bizottságnak nem állt módjában rendszeresen azonosítani és népszerűsíteni a jól bevált gyakorlatokat.

VI Megállapítottuk, hogy az esb-alapok stratégiai dokumentumai – vagyis az intelligens szakosodási stratégiák és az operatív programok – csak kevésbé vették tekintetbe a Horizont 2020 prioritásait. Ráadásul e dokumentumokban meglehetősen tágra határozták meg a prioritásokat, ami korlátozta a szinergiatерemtés lehetőségét.

VII Az esb-alapok irányító hatóságai nem hajtották végre a stratégiai dokumentumokban előírányzott összes, szinergiát elősegítő intézkedést. Így például csak nagyon kis mértékben került sor a Horizont 2020 projektek eredményeinek további kiaknázását célzó, lefelé irányuló szinergiák létrehozására irányuló intézkedésekre. Ennek két fő okát lehet meghatározni: i. a Horizont 2020 támogatások kedvezményezettjei ritkán gondoltak arra, hogy az esb-alapok keretében lehetségesek lennének lefelé irányuló szinergiák; ii. az irányító hatóságok nem tudták, hogyan teremthetnének lefelé irányuló szinergiákat, illetve hogyan lehet fel a Horizont 2020 projektek eredményeit. Ezenkívül az irányító hatóságok kevésbé vettek részt a Bizottság kapacitásépítő intézkedéseiben, és nem népszerűsítették kellőképpen a szinergiára irányuló elképzeléseket.

VIII Végül pedig egyes, a Horizont 2020 keretében pozitívan értékelt, de annak forráshiánya miatt nem finanszírozott projektpályázatok minőségi védjegyet – kiválósági pecsétet – kaptak, hogy könnyebben jussanak finanszírozáshoz az esb-alapokból vagy bármely más forrásból. A mintánkban szereplő operatív programok esetében azonban végül csak néhányuk részesült finanszírozásban az esb-alapokból.

IX Ajánlásokat fogalmaztunk meg arra vonatkozóan, hogy a Bizottság:

- o hogyan javíthatná a kutatásban és innovációban érdekelt felek közötti együttműködést;
- o miként aknázhatná ki az adatbázisokban rejlő lehetőségeket a szinergiák elősegítésére;

- o hogyan használhatná ki jobban a lefelé irányuló szinergiákat;
- o milyen módon javíthatná a kiválósági pecsétet elnyert projektekkel kapcsolatos információáramlást.

Bevezetés

A Horizont 2020 és a strukturális alapok a kutatás és az innováció szolgálatában

01 Az [Európa 2020 stratégiájában](#) a Bizottság hangsúlyozta, hogy a kutatásnak és az innovációnak (K+I) kiemelkedő szerep jut az Európai Unióban a társadalmi és gazdasági jólét és a környezeti fenntarthatóság kialakításában. A [Bizottság 2019–2024-es időszakra szóló prioritásai](#) azt mutatják, hogy uniós szinten továbbra is kiemelt jelentőségű a K+I, mivel az kulcsszerepet játszik a hat prioritásból legalább négyben (európai zöld megállapodás, emberközpontú gazdaság, a digitális korra felkészült Európa és Európa globális szerepének erősítése).

02 A 2014–2020-as időszakban a K+I minden eddignél több befektetésben részesült az uniós költségvetésből. A K+I támogatásában a két legfontosabb alap a Horizont 2020 elnevezésű nyolcadik kutatási és innovációs keretprogram (Horizont 2020), illetve az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) voltak, amely utóbbiak 95%-át az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA) irányozták elő. A Horizont 2020 teljes költségvetési előirányzata 76,4 milliárd eurót, az ERFA keretében K+I-tevékenységekre lekötött uniós finanszírozás pedig közel 41 milliárd eurót tett ki. Ez együttesen a 2014–2020-as időszakra szóló uniós költségvetés 12%-át képviselte. A K+I-re fordítható uniós költségvetés a 2021–2027-es időszakban tovább nőtt (például az új keretprogram költségvetése 95,5 milliárd eurót, az ERFA-ból K+I-célokra szánt összeg 56 milliárd eurót, a jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt, K+I-re fordítható költségvetés pedig 2022 márciusában **44,4 milliárd eurót** tett ki).

03 A Bizottság elősegíti szinergiák kialakítását. E szinergiák alatt e jelentésben az esb-alapok és a Horizont 2020 keretében biztosított uniós kutatásfinanszírozás olyan céllal történő összehangolását értjük, hogy mindkét eszköz eredményessége és hatékonysága növekedjen, és ezáltal az innovációs eredményeket tekintve nagyobb hatást érjenek el.

04 A szinergiákat elsőként egy 2007-es [bizottsági közlemény](#) említette, és jelentőségük azóta egyre nőtt. Első alkalommal a [Horizont 2020](#)¹ és az [esb-alapok](#)² 2014–2020-as időszakra szóló jogi kerete tartalmazta azt a konkrét felhívást, hogy a

¹ Az 1291/2013/EU rendelet (33) preambulumbekzdése és 21. cikke.

² Az 1303/2013/EU rendelet I. melléklete, 4.3. pont.

végrehajtó szervek alakítsanak ki szinergiákat a két program között. A **Horizont Európa** (a Horizont 2020 utódja) és a kohéziós politikát végrehajtó alapok (az esb-alapok utódja) 2021–2027-es időszakra szóló jogi kerete még nagyobb hangsúlyt helyez a szinergiákra. Ezek konkrétan a következők:

- o a **Horizont Európa** rendelet, amely külön figyelmet fordít a kohéziós és a K+I politikák közötti koordinációra és kiegészítő jellegre. A rendelet IV. melléklete teljes egészében a szinergiákkal foglalkozik;
- o a kohéziós politikát végrehajtó alapokat szabályozó **közös rendelkezésekről szóló rendelet**, amely hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a tagállamok és a Bizottság erősítsék a Horizont Európával való koordinációt, és teremtsenek szinergiákat és kiegészítő jelleget a két eszköz között.

05 A szinergiákról szóló 2014-es bizottsági **útmutató dokumentum**³ leírja a Horizont 2020 és az esb-alapok közötti lehetséges szinergiák különböző típusait (lásd: **1. ábra**):

1. ábra. A szinergiák típusai

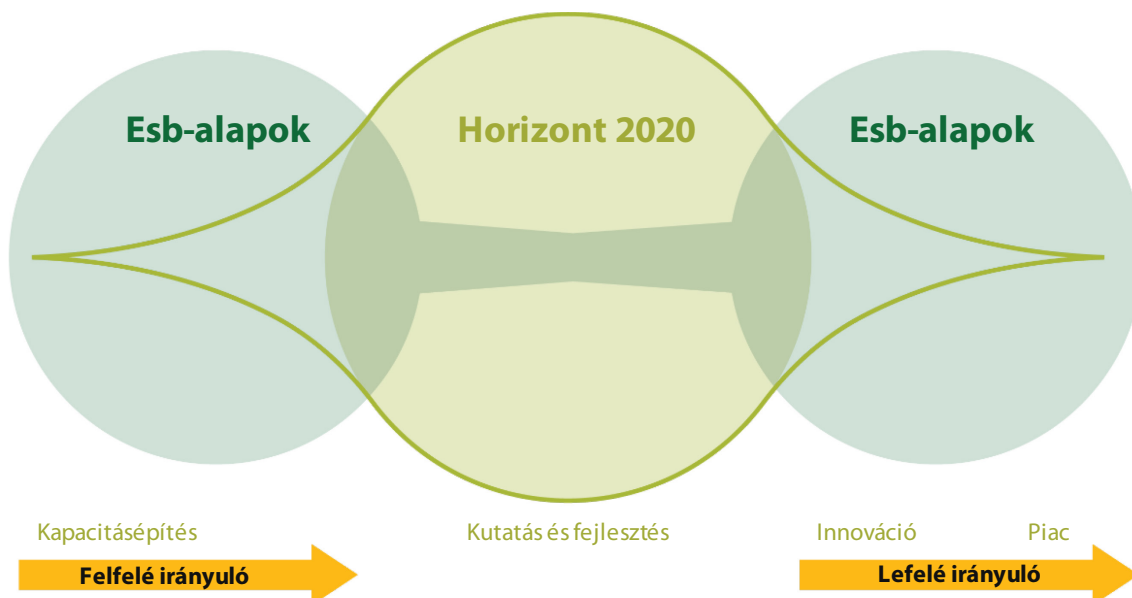

Forrás: Európai Számvevőszék.

³ *Enabling synergies between the ESIFs, H2020 and other research, innovation and competitiveness-related Union programmes.*

06 A [2. ábra](#) a Horizont 2020 és az esb-alapok közötti felfelé, illetve lefelé irányuló szinergiák logikáját mutatja be.

2. ábra. A Horizont 2020 és az esb-alapok közötti felfelé irányuló és lefelé irányuló szinergiák

Forrás: Európai Számvevőszék.

07 Jóllehet az esb-alapok és a Horizont 2020 egyaránt jelentős támogatást nyújt a K+I számára, a szinergiák megtervezése és végrehajtása összetett, mivel a két alap több tekintetben is különbözik (a további részleteket lásd: [I. melléklet](#)):

- **Célkitűzések:** A Horizont 2020 forrásaiból a kiválóságot kívánják finanszírozni, az esb-alapok célja pedig a gazdasági és társadalmi kohézió erősítése a régiók közötti egyenlőtlenségek csökkentése révén. Ez abban is tükröződik, hogy az egyes országokban hogyan oszlottak meg a Horizont 2020-ból, illetve az esb-alapokból a K+I-re lekötött források (lásd: [II. melléklet](#));
- **Irányítás:** A Horizont 2020-at a Bizottság közvetlenül (azaz uniós szintű projektpályázati felhívások révén) irányította, míg az esb-alapokat a Bizottság és a tagállamok megosztott irányítás keretében (azaz nemzeti/regionális szintű projektpályázati felhívások révén) hajtották végre;
- **Végrehajtás:** A Horizont 2020-at a Bizottság által előkészített többéves munkaprogramokon keresztül hajtották végre, az esb-alapokat pedig a nemzeti/regionális hatóságok által előkészített és a Bizottság által jóváhagyott operatív programok alapján hajtották végre.

- o **A prioritások meghatározása:** Az esb-alapok K+I-re fordítható részét a 2014–2020-as időszakban az „intelligens szakosodási stratégiáknak” megfelelően kellett elkölteni, amelyeket a tagállamok vagy régiók dolgoztak ki. Az intelligens szakosodási stratégiák „olyan nemzeti és regionális innovációs stratégiák, amelyek prioritásokat határoznak meg annak érdekében, hogy versenyelőnyt építsenek ki a saját kutatási és innovációs erősségek fejlesztésén és ezen erősségek üzleti szükségletekkel való összehangolásán keresztül [...], elkerülve mindeközben az erőfeszítések megkettőződését és szétaprózottságát”⁴. A Horizont 2020 forrásait a rendelet által meghatározott fő prioritási területek szerint, valamint e területeken belül a Bizottság által a bizottsági eljárásrend révén (azaz egy valamennyi tagállam képviselőiből álló bizottság bevonásával) elfogadott munkaprogramokban meghatározott témáknak megfelelően költötték el.

08 A szinergiák különösen lényegesek azon országok számára, amelyek K+I-teljesítménye szerényebb, és ebből adódóan kevésbé vesznek részt a Horizont 2020-ban (lásd: [15/2022. sz. különjelentés](#)). Ezek az országok viszont az esb-alapokból a legnagyobb K+I finanszírozást érhetik el (lásd: [II. melléklet](#)).

Feladatok és felelősségi körök

09 Az [1. táblázat](#) a Horizont 2020 és az esb-alapok kialakításában, végrehajtásában és nyomon követésében részt vevő fő érdekelt feleket mutatja be. További részletekkel az [I. melléklet](#) szolgál.

⁴ [1303/2013/EU rendelet](#).

1. táblázat. A Horizont 2020 és az esb-alapok kialakításáért, végrehajtásáért és nyomon követéséért felelős és abban részt vevő hatóságok

	Esb-alapok	Horizont 2020
Az Európai Bizottság legfontosabb felelős főigazgatóságai	Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság (DG REGIO)	Kutatási és Innovációs Főigazgatóság (DG RTD)
A szakpolitika kialakítása	DG REGIO, tagállami szervek, köztük irányító hatóságok A DG REGIO többek között értékelte és jóváhagyta az operatív programokat.	DG RTD és más főigazgatóságok, a kiemelt területtől függően A DG RTD készítette elő a munkaprogramokat és a kapcsolódó projektpályázati felhívásokat.
Végrehajtás	Irányító hatóságok (az operatív programok kialakítása és végrehajtása, beleértve a projektek kiválasztását, a projektek jóváhagyását és a támogatások odaítélését) Közreműködő szervezetek (az operatív programok egyedi intézkedéseinek végrehajtása) A támogatások odaítélését általában támogatási megállapodás révén teszik hivatalossá.	Több mint 20 különböző végrehajtó szerv, köztük végrehajtó ügynökségek. Ez utóbbiak közül hat hajtotta végre a Horizont 2020 költségvetésének több mint 65%-át a felelős főigazgatóság felügyelete alatt. A támogatások odaítélését támogatási megállapodás révén teszik hivatalossá.
Támogatás a projektpályázók és a kedvezményezettek számára	Irányító hatóságok	Nemzeti kapcsolattartó pontok

Forrás: Európai Számvevőszék.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

10 Miután a vonatkozó jogalapok először a 2014–2020-as időszak tekintetében hívtak fel a Horizont 2020 és az esb-alapok közötti szinergiák megteremtésére (lásd: [04. bekezdés](#)), ellenőrzésünk arra kívánt fényt deríteni, hogy ez milyen mértékben valósult meg. A szinergiák növekvő fontosságára és a kialakításuk elmaradása esetén elszalasztott lehetőségekre tekintettel döntöttünk az ellenőrzés végrehajtása mellett, valamint azért, hogy kiegészítsük nemrégiben közzétett [15/2022. sz. különjelentésünket](#), amely a gyengén teljesítő országok Horizont 2020-ban való részvételének bővítését célzó intézkedéseket vette nagytípusú alá. A Horizont 2020 rendelet csakugyan előírja, hogy az esb-alapokkal megteremtett szinergiák és a Horizont 2020-ban való részvétel bővítését célzó intézkedések segítsék elő Európában a K+I területén fennálló különbségek megszüntetését.

11 Ellenőrzésünk azt a kérdést vizsgálta, hogy a Bizottság és a nemzeti/regionális végrehajtó hatóságok megfelelő intézkedésekkel igyekeztek-e szinergiákat teremteni a Horizont 2020 és az esb-alapok között. Ennek érdekében a következőket értékeltük:

- a Bizottság és a nemzeti/regionális végrehajtó hatóságok kellő jelentőséget tulajdonítottak-e a szinergiák kialakítását elősegítő tényezőknek;
- a Bizottság és a nemzeti/regionális végrehajtó hatóságok eredményesen tervezték és valósították-e meg a szinergiákat.

12 Ellenőrzési munkánk a 2014–2020-as időszak szinergiatereemtésére terjedt ki, és számos forrásból származó bizonyítékokat vizsgáltunk meg (a módszertannal kapcsolatos további részletekért lásd: [III. melléklet](#)):

- a Bizottságtól származó releváns dokumentumok áttekintése, valamint a Bizottság munkatársai által kitöltött kérdőívek és a velük lefolytatott interjúk;
- elemzési adatok vizsgálata;
- a Horizont 2020 munkaprogramok és támogatási megállapodások szövegbányászati elemzése;
- egy öt tagállamból (Portugália, Lengyelország, Szlovénia, Horvátország és Románia) álló minta releváns dokumentumainak elemzése, valamint interjúk ezen országok irányító hatóságaival és nemzeti kapcsolattartó pontjaival. Ezeket az országokat K+I teljesítményük, az esb-alapok K+I-célokra való rendelkezésre állása és a Horizont 2020-ban való részvételük alapján választottuk ki;

- o 27 operatív program irányító hatóságainak (válaszadási arány: 64%) és 78 nemzeti kapcsolattartó pontnak (válaszadási arány: 67%) küldtünk ki felmérést valamennyi tagállamban;
- o a helyszínen szakértőkkel készített interjúk.

Észrevételek

A szinergiák kialakítását elősegítő tényezők nem mindegyike kapott kellő figyelmet

13 A szinergiák megteremtése összetett feladat, mivel az esb-alapok keretében, illetve a Horizont 2020 keretében biztosított uniós finanszírozás számos tekintetben eltér egymástól (lásd: [06.](#) bekezdés). Dokumentumokat tekintettünk át, és visszajelzéseket kaptunk a Bizottságtól és a nemzeti érdekelt felektől, akik rámutattak több, a szinergiateremtés sikerét vagy kudarcát meghatározó tényezőre. Ilyenek például: a szabályok és előírások összehangoltságának foka, az érintett szereplők közötti együttműködés uniós és tagállami szinten, a vonatkozó adatok rendelkezésre állása, valamint a nemzeti és regionális szinten rendelkezésre álló igazgatási kapacitás.

14 Ezért értékeltük a következőket:

- o a szabályok és rendelkezések megkönnyítették-e a szinergiák kialakítását;
- o az uniós és nemzeti szinten folytatott együttműködés megfelelő volt-e a szinergiák megteremtéséhez;
- o a Bizottság megfelelő adatokkal és monitoringeszközökkel rendelkezett-e a potenciális szinergiák azonosításához és ösztönzéséhez;
- o a Bizottság megfelelően támogatta-e a nemzeti/regionális közigazgatások kapacitásépítését.

A Bizottság reagált a szabályok és rendelkezések szinergiateremtést gátló hiányosságaira

15 A Bizottság megbízásából végzett több vizsgálat⁵ rámutatott arra, hogy nincsen összhang a [Horizont 2020-ra](#) irányadó rendelkezések, az esb-alapokra vonatkozó [közös rendelkezésekről szóló rendelet](#) és az állami támogatásra vonatkozó szabályok keretében a kapcsolódó [általános csoportmentességi rendelet](#) között, és a vizsgálatok ebben a szinergiateremtést gátló akadályt láttak. Ellenőrzési munkánk, különösen

⁵ *MLE on National Practices in Widening Participation and Strengthening Synergies*, Európai Bizottság, 2018; *Synergies between FPs for Research and Innovation and European Structural and Investment Funds*, Európai Bizottság, 2017.

felméréseink és a szakértőkkel, irányító hatóságokkal és nemzeti kapcsolattartó pontokkal lebonyolított interjúk megerősítették ezt a következtetést, rámutatva így a szabályozói rendelkezések összehangolásának fontosságára.

16 A Bizottság válaszképpen több kiigazításra tett javaslatot, amelyeket a 2021–2027-es időszakra szóló vonatkozó rendeletek át is vettek (lásd: [IV. melléklet](#)). Példák az elvégzett változtatásokra:

- o a kohéziós politikát végrehajtó alapoknak el kell fogadniuk a Horizont Európa keretében már értékelt feltételeket, akár a Horizont 2020 keretében társfinanszírozott projektekkel, akár a kiválósági pecséttel díjazott projektekkel kapcsolatban;
- o össze kell hangolni a támogatható tevékenységnek minősülés kritériumait, az elszámolható költségek kiszámításának módszereit, valamint az állami támogatási szabályokat a két program által társfinanszírozott projektek vagy kiválósági pecséttel rendelkező projektek esetében;
- o az esb-alapokból származó támogatásokat lehetséges a Horizont Európa keretében létrehozott [európai partnerségekhez](#) (összehangolt K+I kezdeményezésekben a Bizottság és magán-, illetve közsférabeli partnerek között kialakított partnerségek) való nemzeti hozzájárulásként felhasználni;
- o az egyes Kohéziós Alapok eredeti nemzeti előirányzatának legfeljebb 5%-át lehetséges bármely másik, közvetlen vagy közvetett irányítás keretében végrehajtott eszközbe (többek között a [Horizont Európába](#)) átcsoportosítani.

17 Mivel ezeket a változtatásokat csak a 2021–2027-es időszakra vezették be, a gyakorlatban még nem dőlt el, hogy beválnak-e a hozzájuk fűzött remények, ha igen, milyen mértékben, és hogy valóban pozitív hatással lesznek-e a sinergiákra.

Az esb-alapok és a Horizont 2020 irányításában részt vevő szervek alig működtek együtt

18 A [közös rendelkezésekről szóló rendelet](#)⁶ és a [Horizont 2020 rendelet](#)⁷ hangsúlyozta a két program közötti koordináció és szoros kölcsönhatás fontosságát. Mint azt az [1. táblázat](#) említi, az esb-alapok és a kutatási és innovációs keretprogram

⁶ I. melléklet, 4.3. pont.

⁷ (33) preambulumbekzdés

mind uniós, mind nemzeti/regionális szinten külön irányítási struktúrákkal rendelkeznek. 2016-ban az Európai Parlament Kutatószolgálat a hangsúlyozta a bizottsági főigazgatóságok közötti koordináció szerepét a szétagolt megközelítések leküzdése érdekében, uniós és tagállami szinten egyaránt⁸. Ez a koordináció rendszeres és strukturált információcserével érhető el.

19 Egy a Bizottság által 2018-ban közzétett jelentés⁹ megállapította, hogy a Bizottságnál és a tagállamokban még mindig jelen van az elszigetelt részeket kezelő hozzáállás. Megállapította, hogy „a minisztériumok vagy főosztályok az EB különböző szerveivel tárgyalnak, amelyek eltérő és olykor egymással ütköző feladatokkal, prioritásokkal és működési kultúrával rendelkeznek”, és azt ajánlotta, hogy kezdjenek meg és intézményesítsenek strukturált párbeszédet, mégpedig egy „szinergiákra törekvő” programmal rendelkező fórum formájában.

20 Mint megállapítottuk, ezen ajánlás dacára a 2016-ban feltárt hiányosságok egy része 2021-ben még mindig fennállt. Megjegyzendő, hogy a részt vevő két legfontosabb főigazgatóság (a DG RTD és a DG REGIO) jól együttműködött a 2021–2027-es rendeletek elkészítése során. A Bizottság azonban nem indított rendszeres és strukturált párbeszédet, amelybe bevonták volna az érintett bizottsági főigazgatóságokat és a két program kialakításáért és végrehajtásáért felelős nemzeti szereplőket.

21 Konkrétan csak kis számban találtunk példát arra, hogy meghatározott témákról strukturált párbeszéd folyt a Bizottság főigazgatóságai és nemzeti/regionális érdekelt felek között. Egy ilyen példa, amelyet az érdekelt felek kedvezően értékeltek, a „kiválósági pecsét gyakorlatközössége” volt (lásd: [1. háttérmagyarázat](#)).

⁸ *Maximisation of synergies between the European Structural and Investment Funds and other EU Instruments to attain Europe 2020 Goals*, az Európai Parlament Kutatószolgálat, 2016.

⁹ „Widening Participation and Strengthening Synergies”, kölcsönös tanulási projekt, Európai Bizottság, 2018.

1. háttérmagyarázat

A „kiválósági pecsét gyakorlatközössége”: a többszintű együttműködés pozitív példája

A „kiválósági pecsét gyakorlatközösség” olyan platform, amelyet a Bizottság hozott létre az információcsere, az adatgyűjtés és a bevált gyakorlatok megosztása céljából. A platform a DG REGIO, a DG RTD, az irányító hatóságok, a nemzeti kapcsolattartó pontok és más, uniós és tagállami szintű érdekelt felek – vagyis a Közös Kutatóközpont (JRC), az Európai Technológiai Intézet, valamint a nemzeti és regionális szintű minisztériumok és ügynökségek – képviselőit tömöríti. A hálózatnak 250 tagja van.

A nemzeti kapcsolattartó pontok körében végzett felmérésünkben megkérdeztük, hogy mennyire elégedettek az Európai Bizottság által a szinergiák előmozdítása érdekében elindított különböző kezdeményezésekkel. A válaszadók 60%-a nagy mértékben vagy nagyon nagy mértékben elégedett volt a „Kiválósági pecsét gyakorlatközösségével”.

22 Ami a nemzeti szerveket illeti, a 2014–2020-as időszakra vonatkozó [közös rendelkezésekről szóló rendelet](#), valamint „[A nemzeti kapcsolattartó pontok hálózatainak a Horizont 2020 keretében történő létrehozására vonatkozó minimumszabályok és irányadó elvek](#)” című dokumentum több kommunikációt és együttműködést írt elő az esb-alapok irányító hatóságai és a Horizont 2020 nemzeti kapcsolattartó pontjai között.

23 Megállapítottuk, hogy a mintánkba tartozó öt tagállamból kettő, mégpedig Portugália és Szlovénia esetében a nemzeti kapcsolattartó pontok és az irányító hatóságok jól együttműködtek egymással. A másik három tagállam esetében csekély mértékű együttműködés és információcsere valósult meg. Felméréseink megerősítették, hogy a válaszadó irányító hatóságok és nemzeti kapcsolattartó pontok többsége továbbra is elszigetelten működik, vagyis az irányító hatóságok (esb-alapok) és a nemzeti kapcsolattartó pontok (Horizont 2020) alig működnek együtt (a felmérések további részleteit lásd: [III. melléklet](#)):

- A felmérésünkre választ adó irányító hatóságok 41%-a azt állította, hogy nincs strukturált együttműködés a nemzeti kapcsolattartó pontokkal. Ezenfelül a válaszadók 59%-a azt mondta, hogy nem vagy csak ritkán szervez olyan eseményeket, amelyeken a két közösség érintett érdekelt felei (a Horizont 2020 és az esb-alapok kedvezményezettjei, valamint más érdekelt felek) találkozhatnak;

- o a felmérésünkre választ adó nemzeti kapcsolattartó pontok 85%-a szerint az irányító hatóságokkal való együttműködés szintje alacsony vagy nagyon alacsony, vagy egyáltalán nincs együttműködés. Ezen túlmenően a nemzeti kapcsolattartó pontok 75%-a arról számolt be, hogy kevés vagy nagyon kevés ismerettel rendelkezik az esb-alapok programjai révén a K+I-hez nyújtott támogatásról, sőt, egy részük kijelentette, hogy az esb-alapok ismerete nem tartozik a feladatkörébe.

24 Egy 2020-as jelentés, amely az [Interreg Central Europe](#) program keretében az esb-alapokból finanszírozott kísérleti projektek pályázati felhívásából levont tanulságokról szól¹⁰, szintén rámutatott, hogy nagyobb szükség lenne az együttműködésre a Horizont 2020 és az esb-alapok érdekelt felei között (lásd: [2. háttérmagyarázat](#)). A kísérleti felhívásra azért került sor, mert az uniós finanszírozású projektek által létrehozott tudást helyben nem hasznosították maradéktalanul, és a K+I eredményei gyakran nem jutottak el az uniós régiók érintett érdekelt feleihez. Ennek oka a kutatók és a regionális érdekelt felek közötti kommunikáció, koordináció és együttműködés hiánya volt.

2. háttérmagyarázat

Kísérleti Interreg-felhívás: “[Capitalisation through coordination](#)”

E kísérleti felhívás azt kívánta elérni, hogy a különböző uniós finanszírozású projektek összehangolására szolgáló új módszerek kipróbálásával növekedjen a transznacionális együttműködés hatása a közép-európai régiókban. A tanulságokról szóló 2020-as jelentés többek között a következőket állapította meg:

- 1) A Horizont 2020 és az Interreg érdekelt felei nagy érdeklődést mutatnak az együttműködés és az eredmények összekapcsolása iránt, hogy ezeket a szakpolitika szintjén átvegyék, és új célcsoportok körében és új területeken is bevezessék. Az érdekelt feleket azonban célzottan kell arra ösztönözni, hogy aktívan törekedjenek az alapok közötti szinergiákra és kihasználják azokat.
- 2) Ahhoz, hogy a Horizont 2020 és az Interreg projektek eredményei nagyobb hatással legyenek, a projektek kedvezményezettjeinek aktív támogatásban kell részesülniük. A kapacitásépítési intézkedések és a partnerkeresési lehetőségek révén az érdekelt felek jobban megismerhetik a Horizont 2020 és az Interreg meglévő eredményeit, amelyek alkalmasint megfelelhetnek bizonyos régiók és célcsoportok sajátos igényeinek.

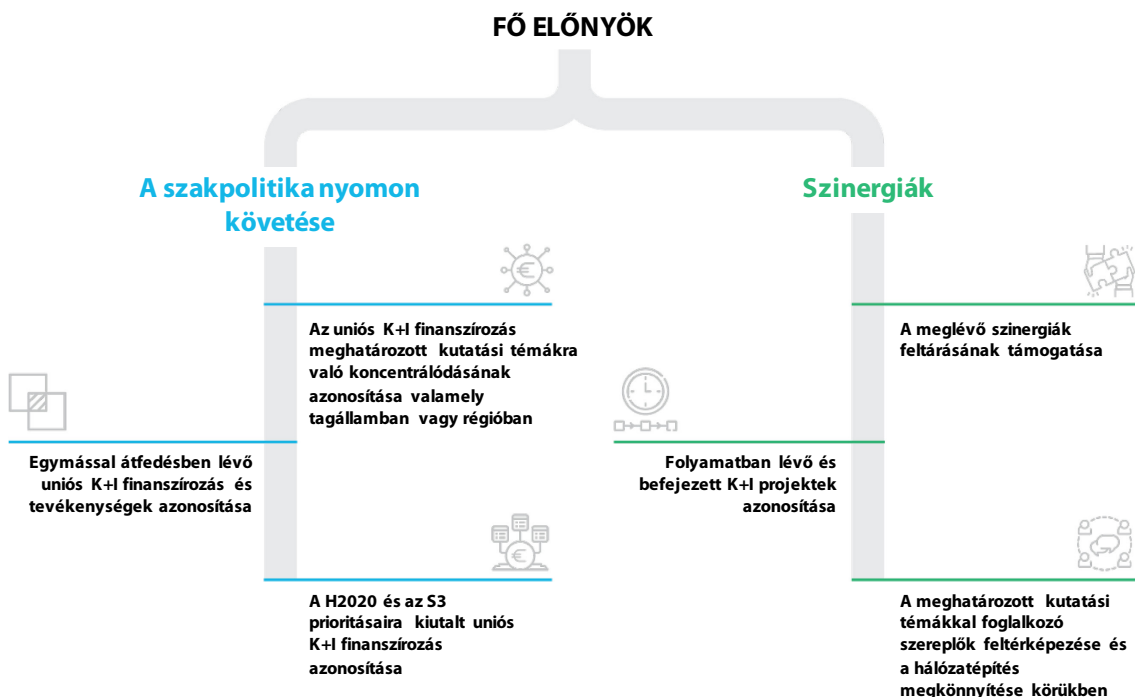
¹⁰ [Capitalisation through coordination across EU funds](#), Európai Bizottság, 2020.

A szinergiák azonosítását és nyomon követését akadályozta a megfelelő adatok hiánya

25 A Bizottság Közös Kutatóközpontja által közzétett jelentés szerint a Horizont 2020 és az esb-alapok adatbázisainak kölcsönösen átjárhatóvá tétele nagyban elősegítené a szakpolitikák nyomon követését és értékelését, valamint a szinergiák azonosítását és kialakítását¹¹.

26 A dokumentáció áttekintése és a Bizottság munkatársainak visszajelzései alapján feltártuk, hogy milyen előnyökkel járnak a kölcsönösen átjárható (a Horizont 2020 és az esb-alapok projektjeit lefedő) adatbázisok i. a szakpolitikák nyomon követése és értékelése, valamint ii. a szinergiák szempontjából (lásd: [3. ábra](#)).

3. ábra. A kölcsönösen átjárható adatbázisok előnyei

Forrás: Európai Számvevőszék.

27 Elemeztük, hogy a Bizottság tett-e lépéseket a Horizont 2020 és az esb-alapok projektjei kölcsönösen átjárható adatbázisainak létrehozására, valamint hogy a Bizottság és a tagállamok feltárták-e i. a szinergiák létrehozása szempontjából potenciállal bíró területeket, és ii. a meglévő szinergiákat a bevált gyakorlatok példáinak azonosítása érdekében.

¹¹ *Dataset of projects co-funded by the ERDF during the multi-annual financial framework 2014-2020*, Közös Kutatóközpont, 2019.

28 A 2014–2020-as időszakban külön-külön adatbázis szolgáltatott információkat nemcsak a Horizont 2020, hanem az esb-alapok által finanszírozott projektekről is:

- A Horizont 2020 projektekre vonatkozóan a Bizottság csak belső adatbázissal rendelkezett, amíg 2018-ban el nem indult a nyílt [Horizont 2020 eredménytábla](#). Az új eredménytábla a finanszírozott projektekre és kedvezményezettjeikre vonatkozó adatokat tartalmaz, országok és régiók, szervezeti típusok és prioritási területek (pl. energia, egészségügy és úrkutatás) szerinti bontásban;
- Az esb-alapok által társfinanszírozott projektek esetében 2022 márciusáig nem létezett integrált adatbázis. Ehelyett az irányító hatóságok – jogi kötelezettségeiknek megfelelően¹² – az operatív programjaikhoz kapcsolódó weboldalakon rögzítették és tették közzé az esb-alapok által társfinanszírozott projektekre vonatkozó információkat. 2022 márciusában a Bizottság elindította a Kohesiót, az esb-alapok által társfinanszírozott projektek integrált adatbázisát. A [Kohesio](#) jelenleg a 2014–2020-as időszak projektjeit tartalmazza, de a Bizottság azt a 2021–2027-es időszakra is ki akarja terjeszteni. A Kohesio azonban nem kölcsönösen átjárható a Horizont 2020-adatbázissal.

29 Ezeket az eltérő adatbázisokat nehéz volt a Horizont 2020 és az esb-alapok keretében hasonló prioritási területeket érintő és így sinergiák kialakítására alkalmas projektek azonosítására felhasználni, mivel:

- a Horizont 2020 és az intelligens szakosodási stratégiák prioritásaira nem vonatkozott közös osztályozás (taxonómia);
- az esb-alapok irányító hatóságok által rögzített adatait nem szabványosították teljeskörűen, és ezek többnyire nemzeti nyelven készültek;
- az irányító hatóságok nem rögzítették módszeresen a projektek intelligens szakosodási stratégiák szerinti prioritásait. Ez valószínűleg továbbra is gondot fog okozni, mivel a [2021–2027-es időszakra vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendelet](#) nem írja elő, hogy a tagállamok beszámoljanak arról, milyen prioritási területekre irányulnak az intelligens szakosodási stratégiák projektjei.

30 Ebből adódóan a meglévő adatbázisok nem tették lehetővé az Unió által finanszírozott főbb K+I projektek és a hozzájuk kapcsolódó beruházások feltérképezését (pl. a földrajzi elterjedtségre vagy arra vonatkozó információk biztosításával, hogy mely prioritások esetében valósulhatnak meg nagyobb eséllyel

¹² Az [1303/2013/EU rendelet 46. cikkének \(2\) bekezdése](#).

szinergiák). Ez akadályozta a szinergiák megteremtését és a szakpolitikák nyomon követését a **3. ábrán** bemutatottak tekintetében.

31 Ezenfelül az esb-alapok és a Horizont 2020 közötti szinergiák nyomon követésének hasznos volta ellenére (lásd: **25.** bekezdés) azt tapasztaltuk, hogy sem a Bizottság, sem az általunk elemzett operatív programokért felelős irányító hatóságok nem követték szisztematikusan nyomon e szinergiákat.

32 Ezen túlmenően a Bizottság szintjén a következő hiányosságokat állapítottuk meg a szinergiák azonosítása és végrehajtásuk nyomon követése terén:

- a felfelé irányuló szinergiák felismerését segítő információ: bár a Bizottság rendelkezik egy szövegbányászati eszközzel (CORTEX), amely elméletileg képes a meglévő felfelé irányuló szinergiák azonosítására, a gyakorlatban ez nem használható, mivel a Horizont 2020 projektpályázatokban nincs külön mező, amelyben jelölnék az esb-alapok által társfinanszírozott korábbi projektekhez fűződő kapcsolatokat;
- a Horizont 2020-projektek nyomon követése: noha a befejezett Horizont 2020-projektek kutatási eredményeinek felhasználására vonatkozó adatok segíthetnek a meglévő lefelé irányuló szinergiák azonosításában, a Bizottság nem gyűjt ilyen információkat;
- nemzeti szinten rendelkezésre álló információk: az esb-alapok által társfinanszírozott, kiválósági pecséttel megjelölt projektekre vonatkozó információkat nem gyűjtik módszeresen és nem jelentik a Bizottságnak.

Az irányító hatóságok kevésbé veszik igénybe a kapacitásépítési intézkedéseket

33 Mivel a Horizont 2020 és az esb-alapok is saját szabályokkal, végrehajtási mechanizmusokkal és érdekelt felekkel rendelkeztek, a nemzeti és regionális szintű szinergiákat biztosító K+I-intézkedések megtervezéséhez és végrehajtásához kulcsfontosságúak voltak a megfelelő irányítási és igazgatási kapacitások. Ez még inkább érvényes a 2021–2027-es időszakra, amikor megnövekedett a K+I-re szánt uniós finanszírozás.

34 A következőket elemeztük:

- a Bizottság által a nemzeti érdekelt feleknek, különösen az irányító hatóságoknak a szinergiákkal kapcsolatos szakértelmük növeléséhez nyújtott támogatás;

- o a nemzeti érdekelt felek fogadókészsége.

35 A Bizottság különböző intézkedésekkel támogatta a nemzeti érdekelt feleket abban, hogy növeljék tudásukat a szinergiák területén. Így például:

- o 2014-ben a Bizottság [útmutató dokumentumot](#) tett közzé a különböző intézkedésekről (köztük a promóciós és képzési tevékenységekről, a koordinációs gyakorlatokról és a nyomon követésről), amelyeket a Bizottság szervezeti egységeinek, az irányító hatóságoknak és a nemzeti kapcsolattartó pontoknak a szinergiák kialakítása érdekében meg kell hozniuk. Az öt kiválasztott tagállam irányító hatóságai elismerték, hogy az útmutató dokumentum elősegítette a szinergiákkal kapcsolatos tudatosság növelését, de azt is, hogy azt kevésbé használták fel. 2022 júliusában a Bizottság új iránymutatást tett közzé a Horizont Európa és az ERFA közötti szinergiákról;
- o a Bizottság a [szakpolitikai támogató eszköz](#) (a Horizont 2020 programon belül a nemzeti K+I ökoszisztémák reformjainak előmozdítására szolgáló eszköz) részeként egy olyan [tevékenységet](#) folytatott, amelynek keretében többek között előmozdították a bevált gyakorlatok cseréjét a szinergiák területén. A résztvevők különösen arról osztották meg tapasztalataikat, hogy i. hogyan lehet támogatni a keretprogramokban való nemzeti részvételt, és ii. hogyan lehet maximalizálni a Horizont 2020 és az esb-alapok közötti szinergiákat¹³. Megállapítottuk azonban, hogy e tevékenységben csak 11 tagállam (Belgium, Bulgária, Ciprus, Spanyolország, Horvátország, Magyarország, Lettország, Lengyelország, Portugália, Szlovénia és Svédország, valamint megfigyelőként Németország) képviselői vettek részt;
- o a Bizottság konferenciákon (pl. az Innovatív régiók hete Európában; a Régiók és Városok Európai Hete) és harmadik felek által szervezett konkrét eseményeken népszerűsítette a szinergiára irányuló elképzeléseket.

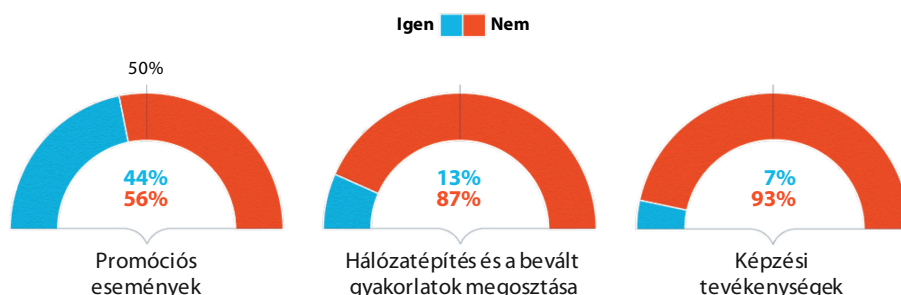
36 Végül az Európai Parlament volt az, amely a szinergiák megteremtésének támogatására a 2014–2020-as időszakban a legfontosabb kezdeményezést – a „Stairway to Excellence” projektet (S2E) – elindította és finanszírozta. A Bizottság Közös Kutatóközpontja a Regionális Politikai Főigazgatósággal együttműködve hajtotta végre a [S2E projektet](#), amely segítette a tagállamokat és a régiókat i. az esb-alapok és a Horizont 2020 közötti szinergiák kiaknázásában, ii. a nemzeti és regionális intelligens szakosodási stratégiák eredményes végrehajtásában és általában az innovatív

¹³ *MLE on National Practices in Widening Participation and Strengthening Synergies*, Európai Bizottság, 2018.

kiválóságra való törekvésben. A projekt 2020-ban lezárult, és a 2021–2027-es időszakban nem folytatódik. A mintánkban szereplő öt tagállamból három nemzeti érdekelt felei úgy nyilatkoztak, hogy részt vettek a projekt tevékenységeiben, és nagyfokú elégedettségüknek adtak hangot.

37 Megjegyezzük továbbá, hogy a Bizottság által szervezett kapacitásépítési tevékenységekben kevesen vettek részt. Felmérésünk szerint a részvétel 44% és 7% között mozgott: előbbi a promóciós rendezvények, utóbbi a képzési tevékenységek esetében (lásd: **4. ábra**).

4. ábra. Az irányító hatóságok részvétele a Bizottság támogató tevékenységeiben

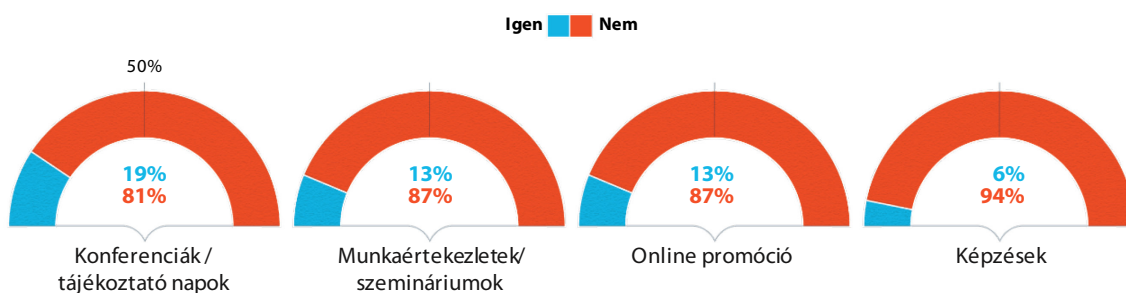

Forrás: Európai Számvevőszék, az irányító hatóságok körében készített felmérés.

38 A szerény részvétel ellenére az ellenőrzés során felkeresett irányító hatóságok és nemzeti kapcsolattartó pontok úgy nyilatkoztak, hogy szívesen látnának több képzést és egyéni szaktanácsadást, a bevált gyakorlatok jobb megosztását.

39 Végezetül felmérésünk során az irányító hatóságok úgy nyilatkoztak, hogy ők maguk csak nagyon kevés intézkedés révén támogatták a két program közötti szinergiák létrehozását (lásd: **5. ábra**).

5. ábra. Promóciós tevékenységek megszervezése az irányító hatóságok részéről az esb-alapok és a Horizont 2020 közötti szinergiák létrehozásának támogatása érdekében

Forrás: Európai Számvevőszék, az irányító hatóságok körében készített felmérés.

A stratégiai dokumentumokban előírányzott szinergiák különböző mértékben valósultak meg

40 A Bizottság szinergiákról szóló 2014-es iránymutatása (lásd: [35.](#) bekezdés) kimondta, hogy „rendkívül fontos az alapok közötti optimális szinergiák biztosítása [...], valamint a közfinanszírozás hatásának és hatékonyságának maximalizálása. Az Európai Parlament és a Tanács világossá tette, hogy ez a megközelítés már nem csak „jó, ha van”, hanem azt „meg kell valósítani”. Ez a szinergiák szisztematikus megközelítését követelte meg valamennyi érintett fél részéről, és azt jelentette, hogy az intelligens szakosodási stratégiákban és az operatív programokban meghatározott szinergiák köréhez helyben megfelelő összehangolt erőfeszítéseket kellett párosítani, hogy biztosítsák azok megvalósítását.

41 Ezért felmértük, hogy:

- az intelligens szakosodási stratégiák és a kapcsolódó operatív programok tartalmaznak-e a Horizont 2020-szal való szinergiák megteremtésére irányuló intézkedéseket;
- ténylegesen megvalósították-e a szinergiák különböző típusait, konkrétan:
 - a) a lefelé irányuló szinergiákat;
 - b) a felfelé irányuló szinergiákat;
 - c) a kiválósági pecsétet elnyert projektek alternatív finanszírozását.

42 Ezen túlmenően a mintába felvett valamennyi irányító hatóság kiegészítő finanszírozást (lásd: [05.](#) bekezdés) nyújtott a Horizont 2020 „A kiválóság terjesztése és a részvétel növelése” programterületén belül egy meghatározott projekttypushoz („Partnerségalkítás” vagy „EKT-professzúra” projektek). A felmérésünkre válaszoló irányító hatóságok 44%-a (16-ból 7) úgy nyilatkozott, hogy operatív programjaik tartalmaznak ilyen intézkedéseket, 31%-uk (16-ból 5) pedig azt mondta, hogy azokat végre is hajtották. Mivel azonban a kiegészítő finanszírozással már foglalkoztunk a bővítési intézkedésekről szóló legutóbbi különjelentésünkben ([15/2022. sz. különjelentés](#)), itt nem elemezzük tovább a témát.

Az esb-alapok stratégiai dokumentumai előirányoztak szinergiákat, de változó szintű részletességgel

43 Ahhoz, hogy a szinergiák megvalósulhassanak, azokat megfelelően meg kell tervezni a stratégiai dokumentumokban, különösen az intelligens szakosodási stratégiákban (lásd: **06.** bekezdés) és az esb-alapokon belüli operatív programokban.

44 Az *intelligens szakosodási stratégiákra vonatkozó 2012-es bizottsági útmutató* szerint e stratégiák keretében a nemzeti/regionális K+I beruházásoknak néhány globálisan versenyképes területre kell összpontosulniuk, elkerülendő a forrásfelhasználás elaprózódását. A K+I beruházásokkal kapcsolatos stratégiai tervezést megkönnyíti, ha azok nemzeti/regionális szinten korlátozott számú kiemelt gazdasági tevékenységre, illetve konkrét technológiai területre összpontosulnak. Az útmutató azt is megállapítja, hogy az intelligens szakosodási stratégiák kapcsán a prioritások megállapításának eredményes összhangot kell teremtenie i. az átfogó, az uniós szakpolitikákkal összehangolt célkitűzések meghatározása és ii. az intelligens szakosodás prioritásainak (vagy részterületeinek) meghatározása között.

45 Ami az intelligens szakosodási stratégiák prioritásainak meghatározását illeti, különböző tanulmányok¹⁴ megállapították, hogy e stratégiák esetében „a célkitűzések burjánzása figyelhető meg”. Így például az intelligens szakosodási stratégiák prioritásainak meghatározásáról szóló 2021-es bizottsági tanulmány¹⁵ megállapítása szerint e stratégiák prioritási területeinek tematikus választéka több államban igen széles. A tanulmány az irányító hatóságok által közzétett 2 324 projektpályázati felhívást is elemezte, és megállapította, hogy a felhívások jelentős többsége (74%) egyszerre foglalkozott az intelligens szakosodási stratégiák valamennyi prioritásával.

46 Mivel az intelligens szakosodási stratégiák prioritásai nem voltak eléggé célirányosak, valamint a pályázati felhívások általában – ahelyett, hogy figyelembe vették volna „az ágazati és technológiai sajátosságokat, mint ahogyan az az intelligens szakosodás alapvető logikájából következne”¹⁶ –, e stratégiák bármely prioritása számára nyitottak voltak, ezért csökkent a kritikus tömeg elérésének és ily módon a szinergiák kialakításának lehetősége.

¹⁴ *Smart Specialisation: what gets lost in translation from concept to practice?*, Regional Studies Association, 2020; *How ‘smart’ are smart specialisation strategies?*, University Association for Contemporary European Studies, 2020.

¹⁵ *Study on prioritisation in Smart Specialisation Strategies in the EU*, Európai Bizottság, 2021.

¹⁶ Lásd: előző lábjegyzet.

47 Ezért elemeztük, hogy az intelligens szakosodási stratégiák és a kapcsolódó operatív programok a mintánkban szereplő öt tagállamban magukban foglaltak-e szinergiateremtési célú intézkedéseket. Azt is megvizsgáltuk, hogy az intelligens szakosodási stratégiák említették-e külön a Horizont 2020 keretében támogatott **európai partnerségeket**. Ez utóbbiak az uniós szakpolitikai prioritásokra irányuló összehangolt K+I kezdeményezések révén igyekeznek partnerséget teremteni a Bizottság és magán, illetve állami partnerek (köztük az esb-alapokat kezelő szervek) között.

48 A következőket állapítottuk meg:

- o A mintában szereplő intelligens szakosodási stratégiák közül csak egy (Románia) említette, hogy konkrét **európai partnerségekkel** kíván szinergiákat kialakítani úgy, hogy vissza nem térítendő támogatásokat nyújt nemzeti jogalanyoknak, amelyek így részt tudnak venni e partnerségekben;
- o A mintában szereplő öt operatív programból három (Portugália, Románia és Szlovénia) említette, hogy (egyes) prioritásai kapcsolódnak a Horizont 2020 prioritásaihoz. Ahol a nemzeti/regionális hatóságok tudatában vannak e kapcsolódásnak, ott proaktívan tudnak közeledni az érdekelt felekhez, hogy megismertessék velük a Horizont 2020 kutatás terén kínált lehetőségeit és elősegítsék az európai partnerségekkel ápolat kapcsolatokat (pl. vissza nem térítendő támogatások nyújtásával).
- o Valamennyi intelligens szakosodási stratégia és a vonatkozó operatív programok is tartalmaztak szinergiák létrehozását célzó intézkedéseket. A mintában szereplő egyes tagállamokban azonban igen különböző volt, hogy az intelligens szakosodási stratégiák ezt mennyire részletezték: egyes országokban csak kevésbé, illetve általánosságokban utaltak a szinergiákat célzó intézkedésekre (Horvátország és Lengyelország), míg mások (Szlovénia, Románia és Portugália) több intézkedést részletesen is leírtak.

49 A **3. háttérmagyarázat** példákat ismertet az operatív programokban tervbe vett szinergiákra.

3. háttérmagyarázat

Szinergiateremtési célú intézkedések az operatív programokban: néhány példa

Horvátország három, szinergiák létrehozását célzó intézkedést szerepeltetett „Versenyképesség és kohézió” című operatív programjában:

- a) alternatív finanszírozás az Európai Kutatási Tanácshoz intézett pályázatok számára;
- b) kiegészítő finanszírozás a Horizont 2020 partnerségalkítási projektjeihez;
- c) kiegészítő finanszírozás a részvétel bővítését célzó egyéb intézkedésekhez.

Az operatív program azonban nem említette konkrétan a Horizont 2020 prioritásait, sem az európai partnerségeket. Ezenfelül az egyes intézkedésekhez rendelkezésre bocsátott költségvetés nem volt elégséges az a) vagy b) pont szerinti egyetlen projekt finanszírozásához sem. A horvát irányító hatóság végül csak a c) pontot hajtotta végre.

A **román** versenyképességi operatív program nyolc konkrét intézkedést vett tervbe, amelyek a szinergiák három típusára irányultak (felfelé irányuló, alternatív finanszírozás és kiegészítő finanszírozás). Az operatív program konkrétan említette a Horizont 2020 prioritásait és az európai partnerségeket is. Az előirányzott költségvetést maradéktalanul felhasználták, de a végrehajtás jelentős késedelmeket szenvedett: a vissza nem térítendő támogatások többségét csak 2020-ban ítélték oda.

A tervezett felfelé irányuló szinergiákat általában végrehajtották

50 A felfelé irányuló intézkedések (lásd: [05.](#) bekezdés) jellemzően a kutatási infrastruktúra fejlesztését célzó támogatást takarnak, illetve a K+I területén működő érdekelt felek abban való segítségét, hogy projektpályázatokat készítsenek elő a versenyen alapuló Horizont 2020 pályázati felhívásokra. Ez a támogatás kiváltképp azon tagállamok számára volt releváns, amelyeknél a keretprogramokban való részvétel aránya tartósan alacsony, különösen a jóváhagyott projektek szempontjából. Az egyes országok keretprogramban való részvételének mértékét ugyan számos változó befolyásolja (lásd: [15/2022. sz. különjelentés](#)), a részvételt befolyásoló egyik legfontosabb tényező mégis a pályázati folyamat támogatásához rendelkezésre álló finanszírozás.

51 Az irányító hatóságok körében végzett felmérésünkből az derült ki, hogy a válaszadók 50%-a (16-ból 8) irányzott elő felfelé irányuló szinergiák kialakítását célzó intézkedéseket, míg ténylegesen 44%-uk (16-ból 7) hajtott végre ilyen intézkedéseket.

52 A mintában szereplő operatív programokra irányuló elemzésünk megállapítása szerint valamennyi operatív program előirányzott és végrehajtott a K+I infrastruktúra – például kiválósági központok – fejlesztését célzó intézkedéseket. Ilyen intézkedésekre példa Romániában a [fotonukleáris fizika](#) területén eszközölt infrastrukturális beruházás, vagy Szlovéniában kiválósági központokba és egy [nemzeti szuperszámítógép-központba](#) való beruházás.

53 Azt is megállapítottuk, hogy a mintában szereplő öt operatív programból négy (Lengyelország, Portugália, Románia és Szlovénia) előirányzott és végrehajtott olyan intézkedéseket, amelyekkel közvetlenül kívánták segíteni a K+I területén tevékenykedő nemzeti érdekelt felek részvételét a Horizont 2020-ban. E négy tagállamból kettőben azonban (Lengyelország és Románia) e támogatást csak a Horizont 2020 elindulása után több (Lengyelország esetében öt, Románia esetében hét) évvel később biztosították.

54 Egy [2016-os kutatási dokumentum](#)¹⁷ és egy uniós költségvetésből finanszírozott [projekt zárójelentésének](#)¹⁸ megállapítása szerint ezek a támogatási programok kulcsfontosságúak a keretprogramban való részvétel fokozásához, így módon pedig a felfelé irányuló szinergiák kialakításának valószínűségéhez. Megállapítottuk, hogy ezek a tagállamok, amelyek későn hajtották végre támogatási programjaikat az esb-alapok keretében, egyúttal azon országok közé tartoztak, amelyekben a Horizont 2020-ban való részvétel mértéke is a legalacsonyabb (lásd: [15/2022. sz. különjelentés](#), 6. ábra):

- ami az egy főre jutó Horizont 2020 finanszírozást illeti, Lengyelország és Románia voltak a legkevesebb támogatásban részesülő tagállamok;
- a kutatók teljes munkaidős egyenértékéhez viszonyított Horizont 2020 finanszírozás szempontjából Lengyelország állt a lista legalján.

¹⁷ „Who gets Horizon 2020 research grants? Propensity to apply and probability to succeed in a two-step analysis”, Enger, S.G., Castellacci, F., *Scientometrics* 109, 1611–1638. o., 2016.

¹⁸ A MIRRIS (*Mobilizing institutional reforms for better R&I systems/institutions in Europe*) [projekt zárójelentése](#), 2016. június.

Hiányoztak a lefelé irányuló szinergiák

55 A [közös rendelkezésekről szóló rendelet](#) szerint az intelligens szakosodási stratégiáknak fel kell ölelniük olyan eszközöket biztosító, felülről lefelé irányuló fellépéseket, amely eszközökkel „a Horizont 2020 és az azt megelőző programok kutatási és innovációs eredményei kiaknázhatók és a piacon terjeszthetők, különös hangsúlyt helyezve egy innovációbarát környezet kialakítására az üzleti élet és az ipar [...] számára”.

56 Ezenfelül a szinergiákról szóló 2014-es bizottsági útmutató szerint (lásd: [35. bekezdés](#)) a Bizottságnak a Horizont 2020 végrehajtásakor az esb-alapok által társfinanszírozott projektek esetében ösztönöznie kell a Horizont 2020 projektek eredményeinek (és a korábbi kutatási keretprogramokból származó projekteredményeknek) a lefelé irányuló felhasználását.

57 A Bizottság általunk megkérdezett munkatársai kiemelték, hogy a keretprogram hatásának és az Unión belüli tudásáramlásnak a növelése szempontjából igen fontos a Horizont 2020-ból származó eredmények kihasználása, tekintet nélkül arra, hogy a technológiát mely országban fejlesztették ki. A K+I eredményeinek határokon átnyúló kiaknázása különösen hasznos azon országok és régiók esetében, amelyek alacsony szinten vesznek részt a keretprogramban (lásd: [15/2022. sz. különjelentés](#)), mivel ezek így módon hozzáférhetnek korszerű technológiákhoz és felhasználhatják azokat.

58 Amikor nem használják ki a lefelé irányuló szinergiákat, akkor nem élnek azzal a lehetőséggel, hogy a K+I eredményeiket átvigyék a gyakorlatba, pedig ezen eredmények felhasználásával területi gondokat lehetne megoldani, biztosítva egyben az uniós finanszírozás hatását.

59 Ezért a következőket elemeztük:

- végrehajtották-e az irányító hatóságok az operatív programok lefelé irányuló szinergiák kialakítását célzó intézkedéseit;
- a Bizottság előmozdította-e a lefelé irányuló szinergiák kialakítását Horizont 2020 munkaprogramjai (ezen belül a pályázati felhívások) révén;
- a Horizont 2020 kedvezményezettjei ténylegesen terveztek-e lefelé irányuló szinergiákat.

60 Noha a Bizottság hangsúlyt helyezett a lefelé irányuló szinergiákra, az irányító hatóságok körében végzett felmérésünk tanúsága szerint a válaszadóknak csak 44%-a (15-ből 7) irányzott elő ilyen szinergiák kialakítására irányuló intézkedéseket. Ráadásul végül csak 13%-uk (15-ből 2) hajtotta végre ezeket. Tény, hogy a szinergiákra irányuló összes intézkedés közül a lefelé irányuló szinergiákat célzó intézkedéseket hajtották végre messze a legkisebb mértékben.

61 A mintánkban szereplő tagállamok öt operatív programja hasonló képet mutatott, mivel egyik sem indított el intézkedéseket a Horizont 2020 révén létrehozható lefelé irányuló szinergiákra nézve. Továbbá, egyik OP sem mérlegelte azt a lehetőséget, hogy az esb-alapok felhasználásával alakítson ki lefelé irányuló szinergiákat a K+I olyan eredményei révén, amelyeket a Horizont 2020 keretében más tagállamokban vagy régiókban fejlesztettek ki.

62 Azt is megállapítottuk, hogy a mintában szereplő öt operatív programból négy említette az innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzést, vagyis egy olyan eszközt, amelyben benne rejlik a lefelé irányuló szinergiák megteremtésének lehetősége. Ebben az esetben a közbeszerző szerv úgy lép fel, mint olyan innovatív megoldások (termékek vagy szolgáltatások) első vásárlója, amelyek nagy léptékben, kereskedelmi jelleggel még nem elérhetőek. A négy operatív programból azonban csak egy (Lengyelország) hajtott végre ténylegesen innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzési intézkedéseket, és a Horizont 2020 projektek eredményeinek felhasználását konkrétan ez az egy sem említette.

63 Megállapításunk szerint annak fő okát, hogy az irányító hatóságok nem törekedtek lefelé irányuló szinergiákra, a tudás és az információk hiányában kell keresni, mivel:

- azok nem mindig látták meg a lefelé irányuló szinergiák és a kapcsolódó hasznok gondolatának lényegét;
- azoknak kevés ismeretük volt a szinergiateremtésről és arról, hogyan lehet azonosítani a Horizont 2020 releváns eredményeit. Ezenfelül a Horizont 2020 és az esb-alapok közötti kapcsolódáskereső eszköz (például egy kölcsönösen átjárható adatbázis) hiánya akadályozta a szinergiák kialakítására alkalmas potenciális projektek azonosítását. Az [Interreg kísérleti felhívásból származó tanulságokról szóló jelentés](#) (lásd: [24.](#) bekezdés) hasonló következtetésekre jutott;
- gyakran nem ismerték a [CORDIS](#)-t, a Horizont 2020 projektek eredményeinek elterjesztésére és felhasználására szolgáló Horizont 2020 adatbázist.

64 Szövegbányászati eszközökkel elemeztük a lefelé irányuló szinergiák megteremtésének lehetőségét hordozó intézkedésekhez kapcsolódó Horizont 2020 munkaprogramokat. Azokat a munkaprogramokat választottuk ki, amelyeket a Horizont 2020 végén (2018–2020-as időszak) tettek közzé. Megállapítottuk, hogy ezek mindegyike legalább egyszer említette az esb-alapokkal kapcsolatos lefelé irányuló szinergiákat.

65 Ezek az említések azonban általában csak a pályázókat igen általános információkkal eligazító bevezetésben szerepeltek, a részletesebb információkkal szolgáló egyedi pályázati felhívásokban már nem. A 632 pályázati felhívásra kiterjedő elemzésünk eredménye szerint ezeknek mindössze 2%-a említette a lefelé irányuló szinergiákat.

66 Elvégeztük a Horizont 2020 intézkedésekből származó 13 603 olyan támogatási megállapodás szövegbányászati elemzését is, amelyek szerintünk magukban hordozzák lefelé irányuló szinergiák lehetőségét. Ezek az összes Horizont 2020 támogatási megállapodás 38%-át és az összes lekötött Horizont 2020 forrás 63%-át tették ki. Ezt az elemzést egy 100 projektből álló minta részletes áttekintésével egészítettük ki. Megállapítottuk, hogy a 13 603 projektnek csak 4,8%-a mérlegelte ilyen szinergiák megteremtését (lásd: [6. ábra](#)). Továbbá a javaslatoknak csak 2,2%-a említette konkrétan az intelligens szakosodási stratégiákat.

6. ábra. Lefelé irányuló szinergiákat előírányzó Horizont 2020 projektek

Forrás: Európai Számvevőszék.

67 Ezen túlmenően elvégeztük az egyik Horizont 2020 eszköz, az „Európai Kutatási Tanács általi koncepcióigazolás” keretében végrehajtott projektek részletes elemzését. Célját tekintve ez az eszköz különösen alkalmas lefelé irányuló szinergiák megteremtésére, mivel arra irányul, hogy segítse feltárni az EKT-támogatásoknak köszönhetően keletkező elképzelések kereskedelmi és társadalmi innovációs potenciálját. Megállapítottuk, hogy az „EKT általi koncepcióigazolás” projektjeinek mindössze 0,5%-ában mérlegelték a lefelé irányuló szinergiák létrehozásának lehetőségét.

A kiválósági pecsét nyújt lehetőségeket, de azokat csak kevéssé aknázták ki

68 A kiválósági pecsét egy minőségi védjegy, amelyet az uniós K+I keretprogramok keretében benyújtott projektjavaslatoknak ítélnek oda (lásd: [05. bekezdés](#)). A Horizont 2020 keretében hozták létre a kiválósági pecsétek tulajdonosainak segítésére, hogy azok a Horizont 2020-on kívül más forrásokból, többek között az esb-alapokból is

tehessenek szert pályázatfinanszírozásra. Ez egyúttal lehetőséget adott más finanszírozó szervezeteknek arra, hogy éljenek a Bizottság projektértékelési eljárásának lehetőségeivel.

69 A Bizottság 2015-ben vezette be a kiválósági pecsétet a [kis- és középvállalkozások](#) (kkv-k) által a Horizont 2020 „kkv-támogató eszköze” keretében benyújtott projektek számára, amely eszköz később „Európai Innovációs Tanács (EIT) akcelerator” néven lett ismert. A kiválósági pecsétet a későbbiekben a következő három Horizont 2020 eszközre is alkalmazták: „[Marie Skłodowska-Curie-cselekvések](#)”, a doktori és posztdoktori képzést támogató Horizont 2020 program; „Partnerségalkítás” (lásd: [15/2022. sz. különjelentés](#)); valamint az „EKT általi koncepcióigazolás” keretében nyújtott támogatások (lásd: [67.](#) bekezdés).

70 Értékeljük, hogy az irányító hatóságok megfelelően éltek-e a kiválósági pecsét mint védjegy eszközével, és finanszíroztak-e ilyen projekteket. Az irányító hatóságok körében végzett felmérésünkből kiderült, hogy a válaszadók körében az operatív programok keretében előirányzott szinergiák leggyakoribb típusa a kiválósági pecséttel rendelkező projektek alternatív finanszírozással való ellátása volt: az operatív programok 63%-a (16-ból 10) mérlegelte ilyen intézkedések megtételét, 50%-uk (16-ból 8) pedig végül végre is hajtott ilyen intézkedéseket. Maga a Bizottság nem rendelkezik teljes körű információkkal az esb-alapokból finanszírozott, kiválósági pecséttel rendelkező projektek számáról.

71 A mintában szereplő operatív programok elemzése alapján azonban azt állapítottuk meg, hogy a kiválósági pecséttel rendelkező projekteket támogató intézkedések végrehajtásának mértéke változóan alakult:

- egyetlen operatív program (Horvátország) kivételével az összes többi tartalmazott olyan intézkedéseket, hogy a „kkv-támogató eszköz”/„EIT akcelerator” keretében kiválósági pecséttel rendelkező projekteknak lehessen alternatív finanszírozást nyújtani. Amint a [2. táblázat](#) mutatja, végül három operatív program (Lengyelország, Portugália és Szlovénia) biztosított ilyen finanszírozást, egy pedig (Románia) felhívást tett közzé, arra azonban csak kis számú javaslat érkezett be, és egyik sem kapott támogatást;
- két operatív program (Lengyelország és Szlovénia) tartalmazott és hajtott végre olyan intézkedéseket, amelyek keretében alternatív finanszírozást nyújtottak a kiválósági pecséttel rendelkező „Marie Skłodowska-Curie” projektek számára;
- a mintában szereplő operatív programok egyike sem tartalmazott olyan intézkedéseket, amelyek támogatták volna az „Partnerségalkítás” vagy az „EKT

általi koncepcióigazolás” program kiválósági pecséttel rendelkező projektjeit. Megjegyezzük, hogy az „EKT általi koncepcióigazolás” program esetében a kiválósági pecsét kezdeményezése 2018-ban ugyan elindult, ám 2019-ben az információtechnológiai rendszerek problémái miatt abba is maradt. A Bizottság szerint a kezdeményezést várhatóan 2023-ban indítják el újra.

2. táblázat. A „kkv-támogató eszköz” / „EIT akcelerátor” program kiválósági pecsét védjeggyel rendelkező, az esb-alapokból társfinanszírozott projektjei (2021. június 30-i állapot)

Tagállam	Kiválósági pecséttel rendelkező projektek száma	Az esb-alapokból társfinanszírozott, kiválósági pecséttel rendelkező projektek száma	%	A társfinanszírozott, kiválósági pecséttel rendelkező projektek számára elkülönített finanszírozás (millió euró)
Horvátország	9	0	0%	0,0
Lengyelország	77	20	26%	17,9
Portugália	108	35	32%	27,8
Románia	16	0	0%	0,0
Szlovénia	54	15	28%	15,7
Összesen	264	70	26%	61,4

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Bizottságtól és az irányító hatóságoktól származó adatok alapján.

72 A „kkv-támogató eszköz” / „EIT akcelerátor” program keretében kiválósági pecséttel rendelkező projektek eredményes támogatását a 2014–2020-as időszakban megítélésünk szerint két fő adminisztratív akadály hátráltatta: i. különbözőek voltak az állami támogatási szabályok; ii. az irányító hatóságoknak kevés volt az információjuk a kiválósági pecsét védjeggyel bíró projektekről.

73 Az egyes állami támogatási szabályrendszerek összehangolatlansága miatt a Horizont 2020 és az esb-alapok finanszírozási intenzitása között jelentős volt az eltérés, mivel a Horizont 2020 lényegesen magasabb támogatási arányokat tudott biztosítani a kedvezményezetteknek. A Bizottság erre reagálva 2021 júliusában (hat évvel a kiválósági pecsét bevezetése után) módosította a vonatkozó állami támogatási rendeletet (az [általános csoportmentességi rendelet](#)), hogy megoldja a kkv-k e problémáját. A Horizont Európa keretében kivételes esetekben a közepes piaci tőkeértékű vállalatok közül a kisebbek is válhatnak kiválóságipecsét-tulajdonosokká. A finanszírozás intenzitásának különbsége ezekben az esetekben is fennmarad.

74 A kiválósági pecséttel rendelkező projektekkel kapcsolatos támogatások jóváhagyása előtt az irányító hatóságoknak továbbra is meg kell felelniük az alábbi kritériumoknak, amikor a projektek támogathatóságáról döntenek:

- o az állami támogatási szabályoknak való megfelelés: a kedvezményezett vállalkozásoknak i. a Bizottság [kkv-fogalommeghatározása](#) szerinti kkv-knak kell lenniük; ii. nem lehetnek nehéz helyzetben lévő vállalkozások. A pályázó saját nyilatkozatot nyújt be, amelyet a Bizottság a kiválósági pecséttel rendelkező projektek esetében nem ellenőriz;
- o a kohéziós politikáról szóló rendeletnek való megfelelés: a javasolt projektnek összhangban kell lennie a nemzeti/regionális intelligens szakosodási stratégia prioritásaival, meg kell felelnie az ERFA-programnak, és az ERFA hatálya alá kell tartoznia¹⁹.

75 Interjúink során a mintában szereplő öt tagállam négy irányító hatósága megjegyezte, hogy nincs olyan automatikus értesítési mechanizmus, amely strukturált és átfogó tájékoztatást – többek között a kiválósági pecsét tulajdonosának elérhetőségére vonatkozó információt – nyújtana a kiválósági pecséttel rendelkező nemzeti/regionális projektekről.

76 Tény, hogy a Bizottság csak összesített információkat szolgáltatott; részletes információkat kérésre adtak meg. A 2021–2027-es időszakra vonatkozóan a Bizottság a kiválósági pecsét védjegyet elnyert projektekre vonatkozó információkat elérhetőbbé kívánja tenni.

77 Portugália példaként szolgál arra, hogy milyen előnyökkel jár egy olyan rendszer létrehozása, amely biztosítja ezt az információáramlást. Portugália finanszírozott legnagyobb arányban (32%) kiválósági pecséttel rendelkező projekteket, ami különösen az ilyen információk megszerzésére, feldolgozására és továbbítására vonatkozó hatékony rendszerének (lásd: [4. háttérmagyarázat](#)) és az ilyen projekteket célzó egyedi felhívásoknak volt köszönhető. A mintánkban szereplő többi országban nem találtunk hasonló rendszereket.

¹⁹ Az (EU) 1060/2021 rendelet 73. cikke.

4. háttérmagyarázat

Proaktív nemzeti hatóságok: egy példa

Portugália 2018 óta finanszíroz kiválósági pecséttel rendelkező projekteket egy, a különféle operatív programjaiban már meglévő intézkedés segítségével. Belső elemzést követően a portugál hatóságok érvényesnek ítélték a Bizottság értékelését, ezért nemzeti szinten nem volt szükség további technikai értékelésre.

A nemzeti innovációs ügynökség (*Agência Nacional de Inovação*) rendszeresen kért tájékoztatást a Bizottságtól a kiválósági pecsétet elnyert portugál projektekről. Ezt a folyamatot megkönnyítette, hogy az ügynökség tagja a „kiválósági pecsét gyakorlatközösségének” (lásd: [1. háttérmagyarázat](#)), és hogy a kkv-kkal foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pont az ügynökség része.

Az ügynökség továbbította az információkat a nemzeti operatív program irányító hatóságának, amely ezután tájékoztatta a regionális operatív programok irányító hatóságait. Az ügynökség javaslatokat tett projektfelhívások szervezésére, és felkérte az egyes regionális hatóságokat, tájékoztassanak arról, hogy milyen költségvetést biztosítanak az egyes felhívásokhoz. Az ügynökség emellett felkutatta és azonosította a kiválóságipecsét-tulajdonosokat, és felvette velük a kapcsolatot, hogy tájékoztassa őket az induló felhívásokról.

Következtetések és ajánlások

78 Általános következtetésünk az, hogy a Horizont 2020 és az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) közötti szinergiák a szinergiák különböző típusai szerint más-más mértékben valósultak meg: míg például a felfelé irányuló szinergiák kialakítása céljából tervbe vett intézkedéseket jól hajtották végre, lefelé irányuló szinergiák létrehozását célzó intézkedésekre alig került sor. Ennek több oka is van: a Bizottság és a nemzeti/regionális hatóságok szinergiateremtési lehetőségeit korlátozta a szabályok és rendelkezések összehangolatlansága, a két program kutatás és innováció terén működő érdekelt felei közötti együttműködés korlátozott volta, valamint az adatbázisok közötti átjárhatóság hiánya. Ráadásul a szinergiákat nyomon követő rendszer híján a Bizottságnak nem állt módjában rendszeresen azonosítani és népszerűsíteni a jól bevált gyakorlatokat.

79 Több olyan tényezőt tártunk fel, amelyek segítik a Horizont 2020 és az esb-alapok közötti szinergiák létrehozását. Az első a szabályokkal és rendelkezésekkel kapcsolatos. Ezek nem voltak megfelelően összehangolva a 2014–2020-as időszakban, de a Bizottság e hiányosságokra reagálva változtatásokat eszközölt, amelyek majd a 2021–2027-es időszakban lépnek hatályba. A 2021–2027-es időszakra bevezetett változtatások eredményét a gyakorlatban még nem lehet látni (lásd: [15–17.](#) bekezdés).

80 A Bizottságon belüli és a tagállamokkal való együttműködés, valamint a tagállami szintű együttműködés – a szinergiák teremtését segítő második tényező – csak részben valósult meg. Megállapítottuk, hogy a Bizottság főbb főigazgatóságai jól működtek együtt a 2021–2027-es szabályozási keret előkészítése során. A Bizottság azonban nem szervezett rendszeres és strukturált párbeszédet a Regionális Politikai Főigazgatóság, a Kutatási Főigazgatóság, valamint a nemzeti szintű programok kialakításáért és végrehajtásáért felelős érdekelt felek részvételével. A tagállamok szintjén is elszigetelt részeket kezelő hozzáállás érvényesült, vagyis az irányító hatóságok (esb-alapok) és a nemzeti kapcsolattartó pontok (Horizont 2020) nem egyesítették rendszerszerűen erőiket szinergiák kialakítása érdekében (lásd: [18–24.](#) bekezdés).

1. ajánlás. Az esb-alapok és a keretprogramok irányításában részt vevő szervek közötti együttműködés javítása

A koordináció és az információcsere javítása érdekében a Bizottság:

- a) alakítson ki rendszeres strukturált párbeszédet a Bizottság és a tagállamok érintett szerveinek részvételével szakpolitikai szinten (kutatási politika és kohéziós politika) és a végrehajtás szintjén (Horizont Európa és Európai Regionális Fejlesztési Alap);
- b) munkálkodjon a tagállamokkal közösen az ilyen jellegű együttműködés nemzeti/regionális szintű előmozdításán.

Megvalósítás céldátuma: 2023 vége

81 A harmadik tényező az adatok hozzáférhetőségével és nyomon követésével kapcsolatos. Ahhoz, hogy szinergiákat tudjunk kialakítani a különböző (az esb-alapok által társfinanszírozott, illetve a Horizont 2020 keretprogram által finanszírozott) projektek között vagy a kutatói közösségek között, elengedhetetlen, hogy ne csak a projektekről, hanem a kedvezményezettekről is rendelkezünk információkkal (lásd: [25–26.](#) bekezdés).

82 Az esb-alapok esetében azonban nem állt rendelkezésre olyan integrált adatbázis, amely Uniószerre az összes társfinanszírozott projektet egybegyűjtötte volna. Ilyen integrált adatbázis 2022 márciusában, ellenőrzési munkánk lezárását követően lépett csak működésbe. Az új keretprogram és az esb-alapok adatbázisai azonban egyelőre még nem teljesen átjárhatóak (lásd: [27–29.](#) bekezdés).

83 Megállapítottuk, hogy a Bizottság nem követte szisztematikusan nyomon a szinergiákat. Ennek következtében a Bizottságnak nem állt módjában rendszeresen azonosítani a bevált gyakorlatok példáit, és nem tudta azokat népszerűsíteni a tagállami hatóságok körében. A nyomon követési tevékenység támogatásának több potenciálisan sikeres módjára mutattunk rá, ám ezekkel a Bizottság jelenleg nem él. Ilyenek: i. a Bizottság szövegbányászati eszköze, amely alkalmas lehet a felfelé irányuló szinergiák azonosítására; ii. a Horizont 2020 keretprogram projektjeinek nyomon követése a lefelé irányuló szinergiák azonosítására; iii. az esb-alapok által társfinanszírozott, kiválósági pecsét védjeggyel ellátott projektekről nemzeti szinten rendelkezésre álló információk, amelyeket nem gyűjtenek össze és nem jelentenek rendszeresen a Bizottságnak (lásd: [30–31.](#) bekezdés).

2. ajánlás. Az adatokban rejlő lehetőségek kiaknázása a szinergiák elősegítésére

A projektadatok rendelkezésre állásának javítása és ezáltal a szinergiák kialakításának és nyomon követésének megkönnyítése érdekében a Bizottság:

- a) használja fel a keretprogram és a kohéziós politikát végrehajtó alapok (az esb-alapok utódja) adatbázisait a szakpolitikai vagy tematikus területek feltérképezésére, megkönnyítve ezáltal, hogy egymásra találjanak az egyes projektek, illetve az egyes kedvezményezettek;
- b) használja fel a meglévő eszközöket (amilyenek például a CORTEX vagy a „kiválósági pecsét gyakorlatközössége”) a meglévő szinergiák nyomon követésére, valamint a bevált gyakorlatok példáinak azonosítására és népszerűsítésére.

Megvalósítás céldátuma: 2024 vége.

84 A negyedik tényező a nemzeti érdekelt felek szakértelme és vezetői kapacitása. A Bizottság számos támogató intézkedést tett, hogy a tagállamok növelhessék a nemzeti érdekelt felek kapacitásait. A legintenzívebb támogatást a Stairway to Excellence (a kiválósághoz vezető út) projekt nyújtotta, amelyet a Bizottság irányított, de az Európai Parlament finanszírozott. Ez volt egyúttal az a támogató intézkedés, amelyet a mintában szereplő öt tagállam érdekelt felei is legmagasabbra értékelték. Ez az intézkedés a 2021–2027-es időszakban nem folytatódik (lásd: **33–36.** bekezdés).

85 Noha az irányító hatóságok egyértelműen szükségesnek találták a további kapacitásépítést, mégis csak kevéssé vettek részt a Bizottság által szervezett promóciós és képzési eseményeken. Ráadásul ők maguk sem népszerűsítették aktívan a szinergiára irányuló elképzeléseket (lásd: **37–39.** bekezdés).

86 Ahhoz, hogy a szinergiák rendszerszerűen megvalósuljanak, már korai szakaszban be kell építeni őket a stratégiai tervezésbe. Az intelligens szakosodási stratégiákban meghatározott prioritások gyakran meglehetősen tágak voltak, ami korlátozta a beruházások összpontosításának lehetőségét. Emellett néhány esetben nem volt kapcsolódás a Horizont 2020 prioritásokhoz, illetve az európai partnerségekhez. Megállapítottuk, hogy az intelligens szakosodási stratégiákban tervbe vett, szinergiák megteremtésére irányuló intézkedések tükröződtek a vonatkozó operatív programokban, de a programok ezen intézkedéseit csak részben hajtották végre (lásd: **43–49.** bekezdés).

87 A szinergiák a szinergia típusától függően változó mértékben valósultak meg. Míg a felfelé irányuló szinergiákat általában megvalósították, a lefelé irányulóakról ez sokkal kevésbé mondható el. A lefelé irányuló szinergiák irányító hatóságok általi korlátozott végrehajtásának fő oka az volt, hogy nem ismerték magát a koncepciót, az ilyen intézkedések végrehajtásának módját, illetve nem tudták, hogyan találhatják meg a Horizont 2020 projekt eredményeit (lásd **55–61.** és **63.** bekezdés).

88 Ezenfelül a mintánkba felvett öt operatív program közül csak egy hajtott végre innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzést, azaz alkalmazott olyan eszközt, amely alkalmas lefelé irányuló szinergiák kialakítására, míg négy program tervezte annak végrehajtását (lásd: **62.** bekezdés).

89 Jóllehet a Bizottság Horizont 2020 munkaprogramjai általánosságban megemlítették a lefelé irányuló szinergiákat, a Horizont 2020 konkrét pályázati felhívásaiban ritkán szerepelt ilyen említés. Hasonlóképpen csak kevés Horizont 2020 projekt irányozta elő a lefelé irányuló szinergiák kialakításának lehetőségét az esb-alapok esetében (lásd: **64–67.** bekezdés).

3. ajánlás. Lefelé irányuló szinergiák fokozott alkalmazása

A lefelé irányuló szinergiák használatának fokozása érdekében a Bizottság:

- a) támogassa az irányító hatóságokat olyan intézkedések kialakításában és végrehajtásában, amelyekkel lefelé irányuló szinergiák teremthetők a Horizont 2020 és a Horizont Európa keretprogram projektjeivel;
- b) népszerűsítse a keretprogram által finanszírozott kutatási projektek eredményein alapuló innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzést a nemzeti és regionális hatóságok (irányító hatóságok és mások) körében;
- c) népszerűsítse a Horizont Európa keretprogram kedvezményezettjeinek körében, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alap milyen lehetőséget hordoz a projekteredményeik bevezetésére és kereskedelmi hasznosítására, adott esetben az intelligens szakosodási stratégiákkal összhangban.

Megvalósítás céldátuma: 2024 vége.

90 Megállapítottuk, hogy a mintában szereplő öt olyan programot, amely kiválósági pecsétet elnyert projekteket támogatott, csak korlátozott mértékben hajtottak végre. Ez részben annak tudható be, hogy az operatív programok nem mindig tartalmaztak a

kiválósági pecséttel rendelkező projekteket támogató programokat, valamint az állami támogatási szabályok nem voltak összehangolva. Ezenkívül nem bocsátottak rendszerszerűen az irányító hatóságok rendelkezésére a kiválósági pecsétet elnyert projektekre vonatkozó strukturált és átfogó információkat. Maga a Bizottság nem rendelkezik teljes körű információkkal az esb-alapokból finanszírozott, kiválósági pecséttel rendelkező projektek számáról (lásd: [68–77.](#) bekezdés).

4. ajánlás. A kiválósági pecsétet elnyert projektekkel kapcsolatos információáramlás javítása

A Bizottság bocsássa rendszeresen valamennyi irányító hatóság rendelkezésére a tagállamában vagy régiójában kiválósági pecsétet elnyert projektpályázatokra vonatkozó adatokat.

Megvalósítás céldátuma: 2023 vége

A jelentést 2022. október 11-i luxembourgi ülésén fogadta el a Mihails Kozlovs számvevőszéki tag elnökölte IV. Kamara.

a Számvevőszék nevében

Tony Murphy
elnök

Mellékletek

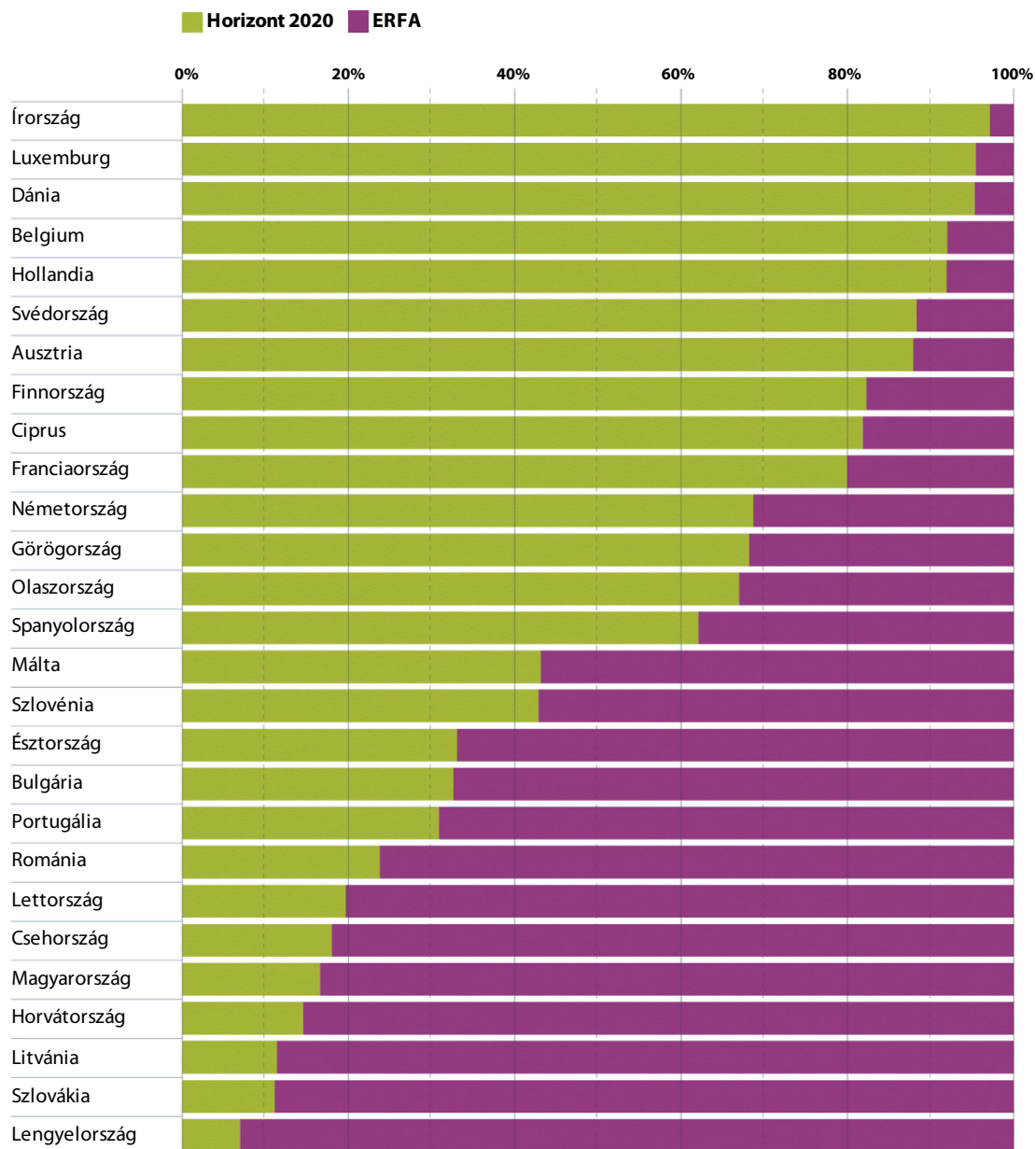
I. melléklet. A Horizont 2020 és a kohéziós politikát végrehajtó alapok közötti különbségek

Kritériumok	Horizont 2020	A kohéziós politikát végrehajtó alapok (EMVA és ERFA)
Súlypont	Kiválóság a K+I területén	Regionális relevancia és gazdasági átalakítás, a nemzeti/regionális hatóságok által kidolgozott intelligens szakosodási stratégia alapján.
Irányítás	Központosított irányítás, a Bizottság által elindított éves felhívás alapján	Megosztott irányítás A tagállamok az operatív programokban meghatározzák, hogyan kell felhasználni az esb-alapokból származó pénzt a programozási időszak alatt. Egy adott régióra vagy egy országos szintű tematikus célkitűzésre vonatkozóan operatív programok dolgozhatók ki. A tagállamok minden egyes operatív programhoz kijelölnek egy irányító hatóságot, amely az irányításért és a végrehajtásért felelős.
A források elosztása	A forrásokért a minőségen alapuló verseny folyik	A támogatás azon helyekre való összpontosítása, ahol arra az Unión belül a legnagyobb szükség van: a tagállamonkénti pénzügyi előirányzat az egyes régióknak az egy főre jutó átlagos uniós GDP-hez viszonyított helyzetétől függ, azaz a kevésbé fejlett régiók több forrást kapnak, mint a többiek. Miután a forrásokat elosztották a régiók, operatív programjaik és prioritásaik között, a benyújtott projekteknek meg kell felelniük a támogathatósági kritériumoknak, beleértve a projekt minőségét is.
A projektek és a kedvezményezettek típusa	Túlnyomórészt transznacionális projektek és konzorciumok	Túlnyomórészt egyetlen kedvezményezett vagy érdekelt fél ugyanabban az országban/régióban (kivételek: az európai területi együttműködési cél érdekében kidolgozott, határokon átnyúló vagy interregionális operatív programok keretében megvalósuló projektek).

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság információi alapján.

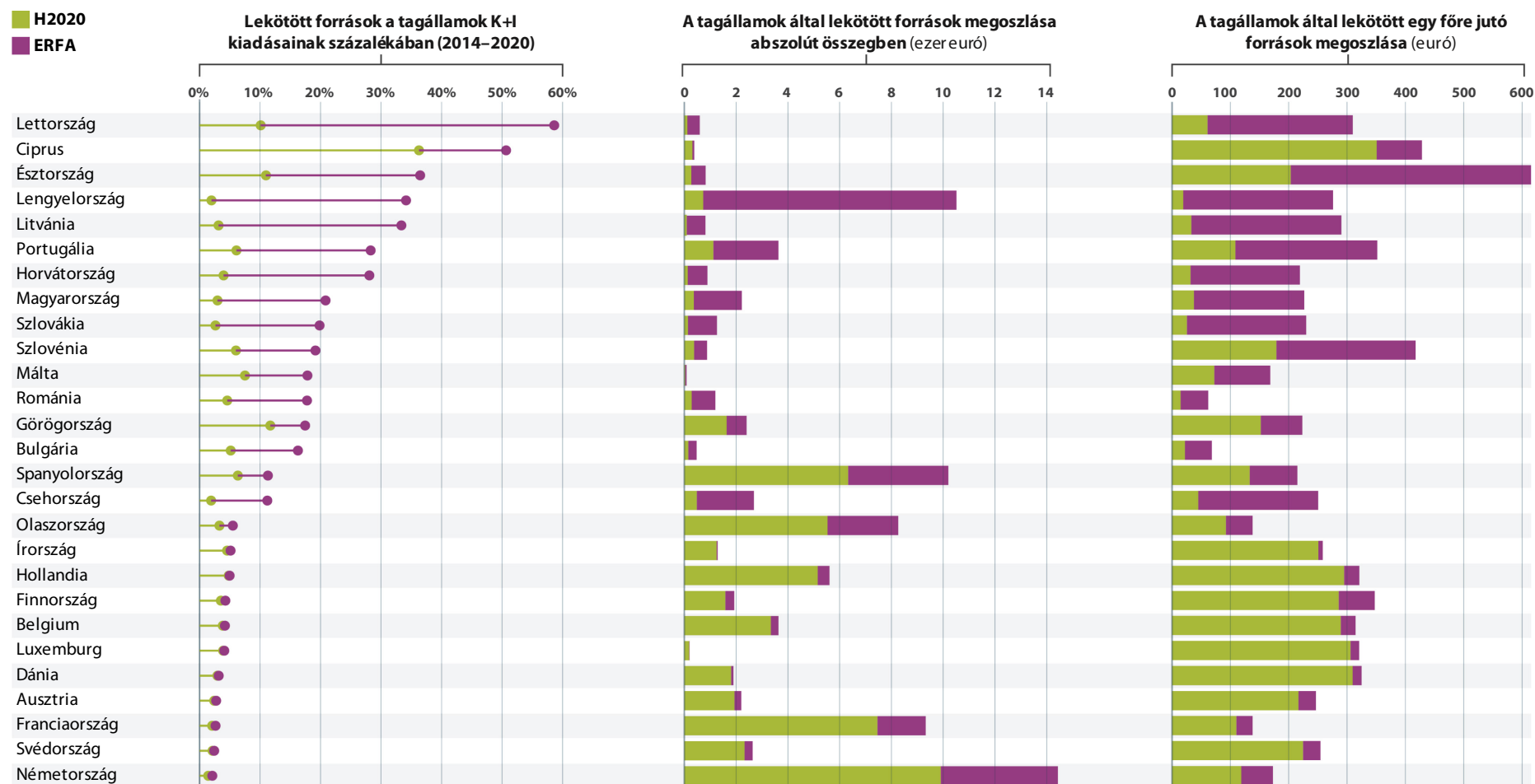
II. melléklet. Statisztika

7. ábra. A Horizont 2020 és az esb-alapok K+I-re lekötött forrásainak tagállamonkénti megoszlása (2014–2020) %-ban megadva (2021.12.31-i állapot)

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

8. ábra. A Horizont 2020 és az esb-alapok lekötött forrásai (2021.12.31-i állapot)

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

III. melléklet. Módszertan

Ellenőrzésünk módszertanilag a következőképp járt el:

- 1) nyilvánosan hozzáférhető dokumentumok és belső bizottsági dokumentumok, például jogi szövegek, iránymutatások és értékelések áttekintése;
- 2) különféle forrásokból származó adatok statisztikai elemzése: CORDA, Horizont 2020 eredménytábla, Eurostat és az esb-alapok által társfinanszírozott projektekre vonatkozó adatok;
- 3) szövegbányászati elemzés, amely a következőkből áll:
 - i. a szövegbányászati elemzésben felhasználandó paraméterek (szavak és kifejezések) meghatározása, például intelligens szakosodási stratégia, esb-alapok vagy Interreg;
 - ii. a legutóbbi (2018–2020) Horizont 2020 munkaprogramok elemzése az i. pontban megjelölt szavak és kifejezések felhasználásával;
 - iii. a Horizont 2020 munkaprogramok véletlenszerűen kiválasztott mintájának (11 munkaprogram) részletes elemzése a szinergiák konkrét említésének a ii. pontban kapott találatokban való azonosítása érdekében.
- 4) a Horizont 2020 támogatási megállapodások szövegbányászati elemzése, amely a következőkből áll:
 - i. azon Horizont 2020-projektek azonosítása, amelyekben benne rejlik lefelé irányuló szinergiák létrehozásának lehetősége; ilyenek az Európai Kutatási Tanács általi koncepcióigazolás programja, a Horizont 2020 2. pillére és a Horizont 2020 3. pillére alá tartozó projektek (a közös támogató intézkedések kivételével). Eredményként 13 603 támogatási megállapodást kaptunk, amelyek az összes Horizont 2020-projekt 38%-át adják, és az összes lekötött Horizont 2020 forrás 63%-át teszik ki.
 - ii. a szövegbányászati elemzés során felhasználandó paraméterek (szavak és kifejezések) meghatározása, együttműködve a Bizottság munkatársaival, mint például: kohéziós politika; intelligens szakosodási stratégia; operatív program; esb-alapok; irányító hatóság stb.;

- iii. az i. lépés alapján kapott Horizont 2020 támogatási megállapodások CORTEX (az Európai Bizottság szövegbányászati eszköze) segítségével történő szövegbányászati elemzése, a ii. lépésben megjelölt szavak és kifejezések felhasználásával, hogy azonosítsuk az esb-alapokat említő projekteket.
 - iv. Részletes elemzés a iii. lépés eredményeként azonosított sokaság véletlenszerűen kiválasztott, statisztikailag reprezentatív mintája (100 projekt) alapján, hogy megkülönböztessük a lefelé irányuló szinergiákra törekvő projekteket azoktól, amelyek más összefüggésben említették az esb-alapokat (pl. a résztvevők korábbi tapasztalatai az esb-alapok által támogatott projektekkel kapcsolatban);
 - v. a iii. lépésben azonosított „EKT általi koncepcióigazolás” projektek (16 projekt) részletes elemzése, hogy megkülönböztessük a lefelé irányuló szinergiákra törekvő projekteket azoktól, amelyek más összefüggésben említették az esb-alapokat (pl. a résztvevők korábbi tapasztalatai az esb-alapok által támogatott projektekkel kapcsolatban).
- 5) a nemzeti érdekelt felek véleményeinek összegyűjtését célzó online felmérések, amelyeket a következőknek küldtünk ki:
- 27 irányító hatóság (tagállamonként egy), amelyek tagállamonként a K+I-re irányuló beruházásokkal rendelkező legnagyobb operatív programokat irányítják, 64%-os válaszadási aránnyal. Az operatív programok az ERFA keretében (a 2014–2020-as időszakban) lekötött teljes uniós K+I kiadások mintegy 63%-át képviselték;
 - 78 nemzeti kapcsolattartó pont, a nemzeti kapcsolattartó pontok véletlenszerűen kiválasztott mintája, 67%-os válaszadási aránnyal;
- 6) a Bizottságnak elküldött kérdőívek és a Bizottsággal készített interjúk;
- 7) szakértőknek elküldött kérdőívek és velük készített interjúk;
- 8) kérdőívek és tényellenőrző videokonferenciák az irányító hatóságokkal és a nemzeti kapcsolattartó pontokkal, valamint egy intelligens szakosodási stratégiákból és a kapcsolódó operatív programokból álló, öt tagállamból (Horvátország, Portugália, Lengyelország, Románia és Szlovénia) származó minta elemzése. Ezeket az országokat K+I teljesítményük, az esb-alapok K+I céljából való rendelkezésre állása és a Horizont 2020-ban való részvételük alapján választottuk ki.

3. melléklet. Az operatív programok mintája

Tagállam	Operatív program	A tervezett K+I ERFA-összege (millió euró)	Az ERFA-ból K+I-re lekötött összeg 2021 végén (millió euró)
Horvátország	2014HR16M1OP001	760	984
Lengyelország	2014PL16RFOP001	7 476	11 545
Portugália	2014PT16M3OP001	1 512	3 475
Románia	2014RO16RFOP001	780	1 011
Szlovénia	2014SI16MAOP001	500	843
	Összesen	11 027	17 858

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

A kiválasztott operatív programok a K+I-re irányuló ERFA-beruházások 34%-át teszik ki (2014–2020-as időszak). A vonatkozó beavatkozási kódok (melyeket a DG REGIO adott meg) a következők:

- 002 Kutatási és innovációs folyamatok a nagyvállalatokban;
- 056 Beruházások a kkv-kben, a kutatási és innovációs tevékenységekkel közvetlen kapcsolatban;
- 057 Beruházások a nagyvállalatokban, a kutatási és innovációs tevékenységekkel közvetlen kapcsolatban;
- 058 Kutatási és innovációs infrastruktúra (állami);
- 059 Kutatási és innovációs infrastruktúra (magánszférabeli);
- 060 Kutatási és innovációs tevékenységek az állami kutatóközpontokban;
- 061 Kutatási és innovációs tevékenységek a magán-kutatóközpontokban;
- 062 Technológiatranszfer, valamint az egyetemek és a kkv-k közötti együttműködés;
- 063 Csoportos támogatás és üzleti hálózatok;
- 064 Kutatási és innovációs folyamatok a kkv-kben;
- 065 Kutatási és innovációs infrastruktúra, folyamatok, technológiatranszfer és együttműködés.

IV. melléklet. Szinergiák az uniós rendeletekben: 2014–2020-as időszak kontra 2021–2027-es időszak

4. táblázat. Szinergiát előmozdító mechanizmusok a közös rendelkezésekről szóló rendeletben, 2014–2020-as és 2021–2027-es időszak

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	A közös rendelkezésekről szóló rendelet, 2014–2020-as időszak	A közös rendelkezésekről szóló rendelet, a 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret
[általános]	<u>A partnerségi megállapodás tartalma:</u> A partnerségi megállapodásnak az esb-alapok eredményes végrehajtását biztosító intézkedéseket kell tartalmazniuk. Ezeknek az intézkedéseknek koordinációt kell biztosítaniuk az esb-alapok és más uniós és nemzeti finanszírozási eszközök között, valamint az EBB-vel. (15. cikk (1) bekezdés b) pont i. alpont) <u>Támogathatóság:</u> Valamely művelet egy vagy több esb-alapból, illetve egy vagy több programból, valamint más uniós eszközökből is kaphat támogatást, feltéve, hogy a kiadás nem kap támogatást egy másik	<u>Unió költségvetési beruházások:</u> Az Unió költségvetéséből finanszírozott beruházások hozzáadott értékének optimalizálása érdekében szinergiákat kell keresni az alapok és más érintett eszközök [...] között. Ezeket a szinergiákat alapvető, felhasználóbarát mechanizmusok révén kell megvalósítani (pl. a Horizont Európa keretében elszámolható költségek százalékos átalányfinanszírozásának elismerése és a különböző uniós eszközökből nyújtott finanszírozás ötvözése egyazon művelet esetében, amennyiben nem áll fenn kettős finanszírozás). Ezért ennek a rendeletnek szabályoznia kell az alapokból történő kiegészítő finanszírozást ((49) preambulumbekkezdés).

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	A közös rendelkezésekről szóló rendelet, 2014–2020-as időszak	A közös rendelkezésekről szóló rendelet, a 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret
	programból/alapból/uniós eszközből. (A közös rendelkezésekről szóló rendelet 65. cikkének (11) bekezdése) Lehetséges a Horizont 2020 és más uniós programok keretében a megfelelő költségek és hasonló típusú műveletek és kedvezményezettek esetén a költségmodellek (egységköltség mértékek, egyösszegű átalányok és százalékban meghatározott átalányok) egymáshoz igazítása (67. cikk (5) bekezdés b) pont és 68. cikk (1) bekezdés c) pont).	
Kiválósági pecsét		Az uniós alapok és a közvetlenül irányított eszközök közötti szinergiákat optimalizálni kell. Meg kell könnyíteni azoknak a műveleteknek a támogatását, amelyek már megkapták a kiválósági pecsétet, vagy amelyeket a Horizont Európa társfinanszírozott az uniós alapokból való hozzájárulás mellett. Azokat a feltételeket, amelyeket uniós szinten már értékelték, nem kell újból értékelni, amennyiben a műveletek megfelelnek a közös rendelkezésekről szóló rendeletben meghatározott követelményeknek ((61) preambulumbekkezdés).

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	A közös rendelkezésekről szóló rendelet, 2014–2020-as időszak	A közös rendelkezésekről szóló rendelet, a 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret
		A kiválósági pecsét „a Bizottság által valamely javaslat vonatkozásában kiadott minőségi védjegy, amely azt jelzi, hogy a pályázat, amelyet valamely uniós eszköz keretében kiírt pályázati felhíváson értékeltek és amely megfelelt az adott uniós eszköz minőségi minimumkövetelményeinek, de az adott pályázati felhívás keretében elérhető költségvetés hiánya miatt nem támogatható, támogatásban részesülhet más uniós vagy tagállami finanszírozási forrásokból” (a 2. cikk 45. pontja). Azon műveletek, amelyek vonatkozásában kiválósági pecsétet adtak ki vagy a Horizont Európa által társfinanszírozott valamely program keretében kiválasztott műveletek esetében az irányító hatóság: ○ dönthet úgy, hogy közvetlenül nyújt támogatást az ERFA-ból vagy az ESZA+-ból, feltéve, hogy az adott műveletek megfelelnek a közös rendelkezésekről szóló rendeletben meghatározott követelményeknek; ○ az elszámolható költségeknek a releváns uniós eszköz keretében meghatározott maximális összegeit és kiszámítási módszereit alkalmazhatja ezen műveletekre (a közös rendelkezésekről szóló rendelet 73. cikkének (4) bekezdése).
Átcsoportosítások		A tagállamoknak kellő rugalmassággal kell rendelkezniük a megosztott irányítás alá tartozó allokációik felhasználása során; lehetővé kell tenni, hogy bizonyos mértékben forrásokat lehessen átcsoportosítani az alapok

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	A közös rendelkezésekről szóló rendelet, 2014–2020-as időszak	A közös rendelkezésekről szóló rendelet, a 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret
		között, továbbá a megosztott irányítású eszközök, valamint a közvetlen és a közvetett irányítású eszközök között ((19) preambulumbekkezdés). <i>Források átcsoportosítása (a közös rendelkezésekről szóló rendelet 26. cikkének (1)–(9) bekezdése)</i> ○ A tagállamok kérhetik, hogy az egyes alapok eredeti nemzeti előirányzatának legfeljebb 5%-át <u>bármely másik, közvetlen vagy közvetett irányítás keretében végrehajtott eszközbe</u> átcsoportosítsák. A tagállamok a partnerségi megállapodásban vagy egy program módosítására irányuló kérelmükben emellett kérelmezhetik az egyes <u>alapoknak</u> kiosztott eredeti nemzeti allokáció legfeljebb 5%-ának átcsoportosítását <u>egy vagy több másik alapba</u>. A tagállamok egyszersmind kérelmezhetik az alaponkénti eredeti nemzeti allokáció további legfeljebb 20%-ának átcsoportosítását <u>az ERFA, az ESZA+ vagy a Kohéziós Alap között</u> a „Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe” célkitűzés keretében a tagállam rendelkezésére álló összes forráson belül. Azok a tagállamok, amelyek átlagos teljes munkanélküliségi rátája a 2017 és 2019 közötti időszakban nem éri el a 3%-ot, legfeljebb 25%-nak megfelelő további átcsoportosítást kérhetnek.

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	A közös rendelkezésekről szóló rendelet, 2014–2020-as időszak	A közös rendelkezésekről szóló rendelet, a 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret
		○ Az érintett tagállammal való konzultációt követően a Bizottság a kapcsolódó programmódosításban foglalt, átcsoportosítás iránti kérelemmel szemben kifogást emelhet, i. ha az ilyen átcsoportosítás veszélyeztetné azon program célkitűzéseinek megvalósítását, amelyből a források átcsoportosítandók; és ii. ha a tagállam nem indokolta meg megfelelően az átcsoportosítást. ○ Amennyiben a Bizottság nem tett közvetlen vagy közvetett irányítás keretében jogi kötelezettségvállalást, a megfelelő nem lekötött források visszautalhatók abba az alapba, amelyből azokat eredetileg átcsoportosították és egy vagy több programhoz allokálták.
Kumulatív finanszírozás		Valamely művelet <u>egy vagy több</u> alapból/programból/uniós eszközből is kaphat támogatást. Ilyen esetekben az egyik alapra vonatkozó fizetési kérelemben bejelentett kiadások nem jelenthetők be a következők céljából: a) <u>más</u> alapból vagy uniós eszközből nyújtott támogatás; vagy b) egy másik program alapján ugyanabból az alapból fizetendő támogatás. (a 63. cikk (9) bekezdése).
Kombinált finanszírozás / partnerségek		<u>Programhatóságok – közreműködő szervezet</u> Ha egy, a Horizont Európa által társfinanszírozott program számára az ERFA-ból vagy az ESZA+-ból nyújtanak támogatást, az érintett program irányító hatóságának közreműködő szervezetet kell kijelölnie (a Horizont Európa

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	A közös rendelkezésekről szóló rendelet, 2014–2020-as időszak	A közös rendelkezésekről szóló rendelet, a 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret
		által társfinanszírozott programot végrehajtó szerv) (a 71. cikk (5) bekezdése). <u>A műveletek irányító hatóság általi kiválasztása</u> Azon műveletek, amelyek vonatkozásában kiválósági pecsétet adtak ki vagy a Horizont Európa által társfinanszírozott valamely program keretében kiválasztott műveletek esetében az irányító hatóság dönthet úgy, hogy közvetlenül nyújt támogatást az ERFA-ból vagy az ESZA+-ból, ha az adott műveletek megfelelnek a közös rendelkezésekről szóló rendeletben meghatározott követelményeknek. Az irányító hatóságok az elszámolható költségeknek a releváns uniós eszköz keretében meghatározott maximális összegeit és kiszámítási módszereit alkalmazhatják e műveletekre.

Forrás: Európai Számvevőszék.

5. táblázat. Szinergiát előmozdító mechanizmusok a keretprogramokban: 2014–2020-as és 2021–2027-es időszak

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	Horizont 2020 rendelet (2014–2020-as időszak)	Horizont Európa rendelet, 2021–2027-es időszak
Szinergiák egyéb programokkal	Szinergiákat kell kialakítani és növelni a Horizont 2020 és más uniós programok, valamint a kohéziós politika között. Ez a K+I-t támogató regionális, nemzeti és nemzetközi programokkal való partnerségek formájában is megvalósulhat ((18), (32), (33), (39), (41) preambulumbekzdés). Szinergiák az esb-alapokkal A Horizont 2020 hozzá fog járulni az Unión belüli kutatási és innovációs szakadék megszüntetéséhez, mégpedig az esb-alapokkal kialakított szinergiákon keresztül. Ahol lehetséges, együttes támogatást kell igénybe venni (21. cikk).	Nagyobb számú és konkrét szinergia kialakítására van szükség a különböző uniós támogatási eszközök között ((33) preambulumbekzdés). A Horizont Európa programnak szinergiákra kell törekednie más uniós programokkal a kialakítástól és a stratégiai tervezéstől kezdve a projektek kiválasztásán, az eredmények kezelésén, kommunikációján, terjesztésén és hasznosításán keresztül a nyomonkövetésig, az ellenőrzésig és az irányításig terjedően. A szinergiáknak a lehető legnagyobb mértékben lehetővé kell tenniük a szabályok, köztük az elszámolható költségekre vonatkozó szabályok összehangolását. Elő kell mozdítani a szinergiákat, különösen alternatív, kombinált és kumulatív támogatással és a források átcsoportosítással ((34) preambulumbekzdés).
Általános		<u>Stratégiai tervezés és az uniós finanszírozás végrehajtása és formái</u> A stratégiai tervezésnek biztosítania kell a más releváns uniós programokkal, illetve az uniós prioritásokkal és kötelezettségvállalásokkal való összhangot, továbbá fokoznia kell a tagállami és regionális támogatási programokkal és

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	Horizont 2020 rendelet (2014–2020-as időszak)	Horizont Európa rendelet, 2021–2027-es időszak
		prioritásokkal meglévő kiegészítő jelleget és sinergiákat, erősítve ezáltal az Európai Kutatási Térséget (EKT) (6. cikk). <u>A Horizont Európa program elvei</u> A Horizont Európa programot a más uniós programokkal sinergiában kell végrehajtani, törekedve eközben az adminisztráció lehető legnagyobb mértékű egyszerűsítésére (a 7. cikk (7) bekezdése). <u>Küldetések</u> A küldetéseknek átlátható módon ki kell aknázniuk a sinergiákat más uniós programokkal, valamint a nemzeti és – adott esetben – a regionális innovációs ökoszisztémákkal (a 8. cikk (4) bekezdése). <u>Alternatív, kombinált és kumulatív támogatás, valamint a források átcsoportosítása</u> A Horizont Európa programot a 7. cikk (7) bekezdésében foglalt elvvel összhangban más uniós programokkal sinergiában kell végrehajtani (a 15. cikk (1) bekezdése).
Tevékenységek	Célok és tevékenységek I–III. rész: Különös célkitűzések <u>A részvétel kiszélesítése:</u> Az intézkedéseknek elő kell segíteniük az európai K+I szakadék megszüntetését, mégpedig az esb-alapokkal kialakítandó sinergiák ösztönzése révén, valamint	<u>I. MELLÉKLET. A tevékenységek nagy vonalakban</u> Európai innovációs ökoszisztémák: A tevékenységek végrehajtása során sinergiát kell teremteni olyan területekkel, mint például az ERFA által az innovációs ökoszisztémák és az intelligens szakosodáshoz kapcsolódó régióközi partnerségek számára nyújtott támogatás.

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	Horizont 2020 rendelet (2014–2020-as időszak)	Horizont Európa rendelet, 2021–2027-es időszak
	olyan különös intézkedésekkel, amelyek célja, hogy a kiválóság az alacsony kutatási, fejlesztési és innovációs teljesítményű régiókban is kibontakozzon, és ezáltal szélesedjen a Horizont 2020-ban részt vevők köre, és hozzá lehessen járulni az EKT megvalósításához. <u>Ipari vezető szerep:</u> a Horizont 2020 kulcsfontosságú alaptermotechnológiákat (KET), illetve KET-vonatkozású, több területet érintő tevékenységeket támogató végrehajtási struktúrája révén biztosítani kell a szinergiát és az eredményes koordinációt az olyan szempontok kapcsán, mint a társadalmi kihívások. Ezen túlmenően adott esetben törekedni kell a szinergiákra a kohéziós politika (2014–2020) alapján folyó, kulcsfontosságú alaptermotechnológiákat alkalmazó tevékenységekkel is. IV. rész. Különös célkitűzés: A kiválóság terjesztése és a részvétel növelése	<u>III. MELLÉKLET. Európai partnerség</u> A kiválasztás és végrehajtás során biztosítani kell az európai partnerség koherenciáját és szinergiáit az uniós K+I környezeten belül, a lehető legnagyobb mértékben betartva a program szabályait. <u>IV. MELLÉKLET. Szinergiák más uniós programokkal</u> A IV. melléklet tartalmazza a más uniós programokkal, köztük a kohéziós alapokkal fennálló szinergiák nem kimerítő felsorolását.

Forrás: Európai Számvevőszék.

6. táblázat. Általános csoportmentességi rendelet a kutatási és fejlesztési projektek esetében, a 2014. évi rendelet összehasonlítása a 2021. évi rendelettel

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	2014. évi általános csoportmentességi rendelet	2021. évi általános csoportmentességi rendelet
	Az általános csoportmentességi rendelet 25. cikke a kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatásról	Az általános csoportmentességi rendelet új 25a–25d. cikkei
Általános		A kivételek hatályának kiterjesztése, amely lehetővé fogja tenni a tagállamok számára, hogy bizonyos támogatási intézkedéseket előzetes bejelentés és bizottsági vizsgálat nélkül hajtsanak végre. Az új többéves pénzügyi keretbe tartozó, bizonyos központilag irányított uniós programok útján finanszírozott projektekhez a nemzeti hatóságok által nyújtott támogatás:
Kiválósági pecsét		<u>A „kiválósági pecsét” minőségi védjegyben részesült kutatási-fejlesztési és innovációs projektekre irányuló támogatás a Horizont 2020 és a Horizont Európa keretében (25a. cikk)</u> A Horizont 2020 vagy a Horizont Európa program keretében a „kiválósági pecsét” minőségi védjegyben részesült kutatási-fejlesztési projektekre és megvalósíthatósági tanulmányokra vonatkozóan kkv-knak nyújtott támogatás összeegyeztethető a belső piaccal, és mentesül a bejelentési kötelezettség alól. A támogatott kutatás-fejlesztési projekt vagy megvalósíthatósági tanulmány támogatható tevékenységei a Horizont 2020

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	2014. évi általános csoportmentességi rendelet	2021. évi általános csoportmentességi rendelet
		keretprogram vagy a Horizont Európa keretprogram szabályai szerint támogathatóként meghatározottaknak felelnek meg, kivéve a kísérleti fejlesztési tevékenységeket meghaladó tevékenységeket. A támogatott kutatás-fejlesztési projekt vagy megvalósíthatósági tanulmány elszámolható költségeinek kategóriái, maximális összegei és kiszámítási módszerei a Horizont 2020 keretprogram vagy a Horizont Európa keretprogram szabályai szerint elszámolhatóként meghatározottaknak felelnek meg. A maximális támogatási összeg kkv-nként és K+F projektenként vagy megvalósíthatósági tanulmányonként nem haladhatja meg a 2,5 millió euró-t. Az egyes K+F projektek vagy megvalósíthatósági tanulmányok számára nyújtott állami finanszírozás teljes összege nem haladhatja meg az adott K+F projektre vagy megvalósíthatósági tanulmányra a Horizont 2020 vagy a Horizont Európa keretprogram szabályai szerint meghatározott finanszírozási arányt (az általános csoportmentességi rendelet 25a. cikke).
„Kiválósági pecsét” minőségi védjegyében részesült Marie Skłodowska-Curie cselekvések és az		<u>A Marie Skłodowska-Curie-cselekvésekre és az EKT által támogatott koncepcióigazolási cselekvésekre irányuló támogatás (25b. cikk)</u> A támogatott cselekvés, illetve intézkedés elszámolható költségeinek kategóriái, maximális összegei és kiszámítási

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	2014. évi általános csoportmentességi rendelet	2021. évi általános csoportmentességi rendelet
EKT által támogatott koncepcióigazolási cselekvések		módszerei a Horizont 2020 keretprogram vagy a Horizont Európa keretprogram szabályai szerint elszámolhatóként meghatározottaknak felelnek meg. Az egyes támogatott cselekvések, illetve intézkedések számára biztosított állami finanszírozás teljes összege nem haladhatja meg a Horizont 2020 keretprogramban vagy a Horizont Európa keretprogramban megszabott maximális támogatási szintet.
A társfinanszírozott kutatási projektekben foglalt támogatás		Társfinanszírozott kutatás-fejlesztési projektekre vagy megvalósíthatósági tanulmányra (beleértve a Szerződés 185. vagy 187. cikke alapján, intézményesített európai partnerség keretében megvalósuló kutatás-fejlesztési projekteket vagy a Horizont Európa keretprogramban meghatározott program-társfinanszírozási cselekvéseket) nyújtott támogatás. Az ilyen tanulmányt a Horizont 2020 vagy a Horizont Európa keretprogram szabályainak megfelelő transznacionális felhívásokat követően legalább három tagállam, illetve két tagállam és legalább egy társult ország hajtja végre, a kiválasztás pedig független szakértők által végzett értékelésen és rangsoroláson alapul. E támogatásnak összeegyeztethetőnek kell lennie a belső piaccal, feltéve, hogy teljesülnek a rendeletben meghatározott feltételek. A támogatott kutatás-fejlesztési projekt vagy megvalósíthatósági tanulmány támogatható tevékenységei a Horizont 2020 keretprogram vagy a Horizont Európa keretprogram szabályai

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	2014. évi általános csoportmentességi rendelet	2021. évi általános csoportmentességi rendelet
		szerint támogathatóként meghatározottaknak felelnek meg, kivéve a kísérleti fejlesztési tevékenységeket meghaladó tevékenységeket. Az elszámolható költségek kategóriái, maximális összegei és kiszámítási módszerei a Horizont 2020 vagy a Horizont Európa keretprogram szabályai szerint elszámolhatóként meghatározottaknak felelnek meg. Az állami finanszírozás teljes összege nem haladhatja meg a Horizont 2020 vagy a Horizont Európa keretprogram szabályai szerinti kiválasztást, rangsorolást és értékelést követően a kutatás-fejlesztési projektekre vagy megvalósíthatósági tanulmányra megállapított finanszírozási arányt.
Partnerségalkotás		A Horizont 2020 keretprogram vagy a Horizont Európa keretprogram szabályaival összhangban transznacionális felhívásokat követően legalább két tagállamot magában foglaló és független szakértők általi értékelés és rangsorolás alapján kiválasztott társfinanszírozott partnerségalkotásra irányuló cselekvésekhez nyújtott támogatás összegegyeztethető a belső piaccal.

Szinergiát előmozdító mechanizmusok	2014. évi általános csoportmentességi rendelet	2021. évi általános csoportmentességi rendelet
		A társfinanszírozott partnerségalkítás támogatható tevékenységei a Horizont 2020 vagy a Horizont Európa keretprogram szabályai szerint támogathatóként meghatározottaknak felelnek meg. A kísérleti fejlesztési tevékenységeken túlmutató tevékenységek nem tartoznak a támogatható tevékenységek közé. Az elszámolható költségek kategóriái, maximális összegei és kiszámítási módszerei a Horizont 2020 vagy a Horizont Európa keretprogram szabályai szerint elszámolhatóként meghatározottaknak felelnek meg. Emellett a projekttel kapcsolatos tárgyi eszközökbe és immateriális javakba történő beruházások költségei is elszámolhatók. Az állami finanszírozás teljes összege nem haladhatja meg a Horizont 2020 vagy a Horizont Európa keretprogram szabályai szerinti kiválasztást, rangsorolást és értékelést követően a partnerségalkításra megállapított finanszírozási arányt.

Forrás: Európai Számvevőszék.

Betűszavak és rövidítések

CORDIS: Közösségi Kutatási és Fejlesztési Információs Szolgálat

CORTEX: Szövegbányászati eszköz (Core Text mining)

DG RTD: Az Európai Bizottság Kutatási és Innovációs Főigazgatósága

DG REGIO: Az Európai Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatósága

EIC: Európai Innovációs Tanács

ERC: Európai Kutatási Tanács

ERFA: Európai Regionális Fejlesztési Alap

Horizont 2020: Horizont 2020

JRC: Közös Kutatóközpont

K+I: Kutatás és innováció

Kkv: Kis- és középvállalkozás

KP: keretprogram

NCP: Nemzeti kapcsolattartó pont

OP: Operatív program

S3: Intelligens szakosodási stratégia

SoE: Kiválósági pecsét

Glosszárium

Európa 2020 stratégia: Az Európai Unió tízéves stratégiája, amelyet 2010-ben indítottak el, hogy fellendítse a növekedést és munkahelyeket teremtsen.

Európai Innovációs Tanács: Az Unió innovációs vezérprogramja, amely az úttörő technológiák és innovációk azonosítását, fejlesztését és léptékváltását mozditja elő.

Európai Kutatási Tanács: A tudományos közösség által valamennyi területen kezdeményezett innovatív kutatások támogatására létrehozott uniós szerv.

Európai partnerségek: Kezdeményezés, amelynek keretében az Európai Bizottság a tagállamok magán-, illetve intézményi partnereivel együttműködve összehangolt támogatást nyújt a kutatási és innovációs tevékenységekhez.

Európai Regionális Fejlesztési Alap: Uniós alap, amely a régiók közötti egyenlőtlenségek csökkentésére irányuló beruházások finanszírozásával erősíti a gazdasági és társadalmi kohéziót.

Európai strukturális és beruházási alapok: Az öt fő uniós alap, amelyek mindegyike a gazdasági fejlődés támogatását célozza az Unió egészében: az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap, a Kohéziós Alap, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap és az Európai Tengerügyi és Halászati Alap.

Finanszírozás elosztása a kiválóság mértéke alapján: Az elosztás versenypályázati felhívások, valamint független és érdemeken alapuló szakmai értékelés alapján történik, aminek során kizárólag a legjobb projekteket választják ki, a földrajzi eloszlást nem veszik figyelembe.

Intelligens szakosodási stratégia: Olyan nemzeti vagy regionális innovációs stratégia, amely prioritásokat határoz meg annak érdekében, hogy versenyelőnyt építsenek ki a kutatási és innovációs erősségek fejlesztésén és ezen erősségek üzleti szükségletekkel való összehangolásán, valamint az innovációs teljesítményben teremtett konvergencián keresztül.

Interreg: A régiók közötti, határokon átnyúló és transznacionális együttműködés keretrendszere, amely irányt szab a szakpolitikai tapasztalatcseréknek és a közös fellépések végrehajtásának.

Irányító hatóság: Egy tagállam által valamely uniós finanszírozású program irányítására kijelölt nemzeti, regionális vagy helyi hatóság (illetve magánszervezet).

Kötelezettségvállalás: Valamely költségvetési összeg olyan konkrét kiadási tételek finanszírozására való elkülönítése, mint például egy szerződés vagy támogatási megállapodás.

Közös Kutatóközpont: A Bizottság tudományos szolgálata és tudásközpontja, amely tudományos tanácsadást és támogatást nyújt az uniós szakpolitikákhoz.

Közvetlen irányítás: Olyan folyamat, amelynek keretében – a megosztott és a közvetett irányítástól eltérően – maga a Bizottság irányít egy uniós alapot vagy programot.

Nemzeti kapcsolattartó pont: Valamely uniós tagállam vagy egyéb részt vevő ország kormánya által felállított és finanszírozott szervezet, amely az adott országon belül segítséget és iránymutatást nyújt a Horizont 2020, illetve a Horizont Európa program pályázóinak és kedvezményezettjeinek.

Operatív program: Az Unió által finanszírozott kohéziós projektek végrehajtásának meghatározott időszakra szóló kerete, amely tükrözi a Bizottság és az egyes tagállamok közötti partnerségi megállapodásokban meghatározott prioritásokat és célkitűzéseket.

Partnerségalkotás: A részvétel bővítését célzó olyan intézkedés, amely vezető tudományos intézményeket a kutatás és innováció terén kevésbé jól teljesítő tagállamokkal és régiókkal kapcsol össze, kiválósági központok fogadó régiókban való létrehozásával, illetve a meglévő kiválósági központok korszerűsítésével.

Részvétel bővítését célzó intézkedés: Egyedi intézkedés, amely a kapacitásépítés elősegítésére, a vezető kutatóintézetek és a kutatás és innováció terén kevésbé jól teljesítő uniós régiók közötti kapcsolatok létrehozására, valamint szakértői szakpolitikai támogatás nyújtására szolgál.

A Bizottság válaszai

<https://www.eca.europa.eu/hu/Pages/DocItem.aspx?did=62446>

Időrendi áttekintés

<https://www.eca.europa.eu/hu/Pages/DocItem.aspx?did=62446>

Ellenőrző csoport

Ellenőrzéseinek eredményeit a Számvevőszék különjelentésekben mutatja be, amelyek egy adott költségvetési területhez kapcsolódó uniós szakpolitikákkal és programokkal, illetve az irányítással kapcsolatos kérdésekkel foglalkoznak. Hogy ellenőrzési munkája maximális hatást érjen el, témái megválasztásakor és feladatai megtervezésekor a Számvevőszék tekintetbe veszi a teljesítmény-, illetve megfelelőségi kockázatokat, az érintett bevétel vagy kiadás nagyságát, a várható fejleményeket, valamint a politika és a nagyközönség érdeklődését.

Ezt a teljesítmény-ellenőrzést a piacszabályozás és versenyalapú gazdaság ellenőrzésére szakosodott, Mihails Kozlovs számvevőszéki tag elnökölte IV. Kamara végezte. Az ellenőrzést Ivana Maletić számvevőszéki tag vezette, Sandra Diering kabinetfőnök és Tea Vlainić kabinetattasé, Marion Colonerus ügyvezető, Juan Antonio Vazquez Rivera feladatfelelős, valamint Marco Montorio és Katja Mravlak számvevők támogatásával. Nyelvi támogatás: Laura McMillan.

Balról jobbra: Katja Mravlak, Ivana Maletić, Tea Vlainić, Juan Antonio Vazquez Rivera, Marco Montorio, Sandra Diering, Marion Colonerus.

SZERZŐI JOGOK

© Európai Unió, 2022

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló [6-2019. sz. számvevőszéki határozat](#) szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenc](#) alá tartoznak. Ezért főszabály szerint a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A Számvevőszéktől származó tartalmak további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további engedélyt is be kell szerezni.

Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni:

1. és 3. ábra – ikonok: Az ábrák kidolgozása a [Flaticon.com](#) eszközeinek felhasználásával történt. © Freepik Company S.L. Minden jog fenntartva.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi weboldalai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

PDF	ISBN 978-92-847-8942-9	ISSN 1977-5733	doi:10.2865/683863	QJ-AB-22-021-HU-N
HTML	ISBN 978-92-847-8911-5	ISSN 1977-5733	doi:10.2865/318	QJ-AB-22-021-HU-Q

A kutatást és innovációt támogató főbb uniós programok (Horizont 2020 és az európai strukturális és beruházási alapok) 2014–2020-as jogi kerete értelmében a Bizottság és a nemzeti hatóságok jogilag kötelezve vannak arra, hogy szinergiákat alakítsanak ki közöttük.

Értékeljük, hogy a szinergiák négy típusa milyen mértékben valósult meg, és arra a következtetésre jutottunk, hogy ez típusonként eltérő. Konkrétan: míg a felfelé irányuló szinergiák létrehozására irányuló intézkedések (pl. a kutatóközpontok támogatása) végrehajtása megfelelő volt, a lefelé irányuló szinergiákkal kapcsolatos intézkedéseket (pl. a kutatási eredmények hasznosításának finanszírozása) alig hajtották végre.

A szinergiák megteremtésének lehetőségét a jogi keretek közötti különbségek, a kutatásban és innovációban érdekelt felek közötti együttműködés korlátozott volta, valamint a projektek adatbázisai közötti átjárhatóság hiánya akadályozta. Ajánlásokat teszünk e kérdések kezelésére a szinergiák kihasználásának fokozása érdekében.

A Számvevőszék különjelentése az EUMSZ 287. cikke (4) bekezdésének második albekezdése alapján.

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Európai Unió
Kiadóhivatala

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/Pages/ContactForm.aspx

Weboldal: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors